

SLOVENEK

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 26.—
 za en mesec . . . „ 2.20
 za Nemčijo celoletno . . . „ 28.—
 za ostalo inozemstvo . . . „ 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . „ 2.—
 V upravi prejemam mesečno . . . 1.80
Sobotna izdaja:
 za celo leto K 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . „ 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . „ 12.—

Inserati:
 Prosopisna petivista (24 mm široka in 3 mm visoka ali nje prosor)
 za enkrat po 3 v
 za dva in večkrat . . . 25.,
 pri večjih naročilih primeren popust po do. ovora.

Poslano:
 Enostopna petivista po 60 vin.
 Izhaja vsak dan (v emši nedelje in praznike, ob 5. uri pop.)
 Redna letna priloga vsaki red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; neizbrana pisma so re
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštno uradnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Podkupljeni izdajalci nimajo prave govornike v imenu poštenega naroda!

Naš list je že pred vojsko imel oster boj z nekaterimi, ki so nastopali v takozvani »srbofilski agitaciji«: popolnoma proti starim tradicijam našega globoko poštenega in zato svojemu cesarju do smrti zvestega naroda. Že takrat smo poudarjali, da teh ljudi nihče ni pooblastil, da bi zastopali naš narod, ki je svoje zaupanje na voličih dal strogo avstrijskemu programu »Slovenske Ljudske Stranke«.

Ko je izbruhnila vojska, je večina teh ljudi izginila preko državnih mej. Zapustila je svoj narod. Že to je bil najboljši dokaz, da taki ljudje nimajo stika z narodom. Narod v domovini je dvignil svojo pošteno pest proti sovražnikom Avstrije, katere smatra vedno kot svoje sovražnike, in storil je in to ne samo na bojnem polju, ampak tudi pri vseh vojnopatrijotičnih akcijah svojo polno dolžnost napram cesarju in domovini. Po razmerju svojega števila nima pri tem slovenski narod zadnje številke!

Plačanci tujcev so nato poizkušali svojo srečo v Ameriki med ondnotimi slovenskimi kolonijami. V »Slovenca« smo tedaj našim ameriškim rojakom razkrili sleparijo teh političnih rovarjev in ne zaman. Tudi med Slovenci v Ameriki je zapel boben izdajalski »jugoslovanski propagand«. Nedavno je zopet neki uradnik srbske države poizkušal svojo srečo med ameriški Slovenci — s koliko »srečo«, smo poročali. Ameriški Slovenci so v ogromni večini moške dela, zato za take pustolovščine ne morejo imeti smisla.

Visek komedijanstva velikosrbske propagande je bil pa nedavno v Londonu. V Weekly Dispatch v Londonu je imel Masaryk neko predavanje o Avstriji. »Corriere della Sera« poroča z dne 8. t. m. o tem: »I boemi domandano l'indipendenza e gli Slavi del sud vogliono riunirsi in una grande Serbia« (Čehi zahtevajo neodvisnost in Jugoslavi se hočejo združiti v Veliki Srbiji). V nekaterih nemških listih smo te dni čitali te citate . . .

Značaj našega naroda je tak, da najbolj jeze vzkipi, kadar se tuj človek vtika v njegove stvari. Izjava Masarykova bo izzvala nepopisno ogorčenje med vsemi Slovenci in Hrvati. Kdo je ta Masaryk, da si drzne tako govoriti. Kdaj se je v mirnem času ta Masaryk brigal za naš narod, kdaj je kaj trpel za naše ljudstvo, ko smo narod kulturno in gospodarsko dvigali? Samo iz časopisja smo poznali njegovo ime kot vseučiliškega profesorja v Pragi in zastrupljenega češke mladine. In ta člo-

vek si drzne govoriti o »željah Jugoslovancov«! To je tako nečuvstvo komedijanstvo, da zasluži zaničevanje vsakega poštenega človeka. Sem naj pride prof. Masaryk, na slovenska in hrvatska tla, pa mu bo naše ljudstvo že zamašilo usta, s katerimi vara entento o željah Jugoslovancov, da sebi ohrani eksistenco.

Narod na našem jugu je sam tako zrel, da sam govori o svojih željah in ne potrebuje jerobstva popolnoma tujega mu profesorja Masaryka. Že zgoraj smo rekli, da je naš narod narod resnega dela in zato ne mara fraz v nobeni obliki. Kako enodušno je slovenski narod odbil »jugoslovansko propagando«, ko mu je pokazala pravo svojo barvo! Globoka resnoba je znak našega naroda in zato je globoka njegova zvestoba. Avstrijo smatra naš narod kot del svojega jaza. S tem je povedano vse. Tako je vedno bilo in tako bo! Avstrijski je program hrvatskega in slovenskega naroda na jugu. Prepričani smo o tem, da, čim močnejša bo Avstrija na jugu, tem krepkejši bo pod njeno zaščito tudi kulturni in gospodarski razvoj našega naroda. Zato je naša edina želja: biti in ostati Avstrijci, enakopravni v močni Avstriji z drugimi narodi in kot taki storiti, kar mogoče v slavo in prospeh Avstrije!

Vseslovenska kmetijska družba.

»Kmetovalce« beleži odstavek programa »Nemške kmetijske družbe za Avstrijo«, ki slove:

»Ona (t. j. Nemška kmetijska družba za Avstrijo) naj da povod, da se osnujejo po enakih načelih tudi druge sestrinske družbe od nemških narodov, kojih svoječasno združenje v zvezo naj nudi možnost reševati skupne naloge, ne da se zadene ob kake narodnostne občutljivosti.« — »Kmetovalce« pristavlja: Tudi mi se strinjamo prav zelo s to točko programa Nemške kmetijske družbe za Avstrijo. Če je kaka splošna kmetijska družba za cel narod potrebna, je to gotovo najbolj pri Slovencih, ki jo vsled čudne raztresenosti v raznih kronovinah izmed vseh narodov v Avstriji najbolj potrebujejo. Na Korškem se nihče ne briga v gospodarsko-tehničnem oziru za kmetovalce slovenske narodnosti, na Štajerskem se ondnotni množestveni Slovenci se niso pvspli do svoje lastne tehniške kmetijske organizacije, kakor n. pr. goriški in tržaški slovenski kmetovalci, katerih družbe pa zbog ondnotnih razmer večinoma le životarijo. Ustanovitev vseslovenske kmetijske družbe je torej nekaj neobhodno potrebnega, saj je obstoj maloštevilnega slovenskega naroda le tedaj zagotovljen, če se bo znal v gospodarskem oziru storiti nezavisnega in povspeti do viška razvoja. Naj se prične

nemudoma s snovanjem vseslovenske kmetijske družbe; inicijativo naj pa poprime c. kr. kmetijska družba kranjska, ki je vsestransko nezavisna in je v takem gmotnem položaju, da lahko takoj prične vršiti vse naloge take družbe, ne da bi jih bilo treba še moledovati za potrebna sredstva.«

Otvoritev državnega sveta na Poljskem.

V navzočnosti obeh generalnih guvernerjev na Poljskem, nemškega pl. Beselerja v Varšavi in avstrijskega feldcajmoistra Kuka v Lublinu, se je 14. januarja t. l. v varšavskem kraljevem gradu otvoril državni svet kraljevine Poljske. Generalni guverner pl. Beseler je rekel, da je državni svet vpoklican v to, da izvrši temeljna dela za novoustanovljeno poljsko državo. Oba generalna guvernerja sta naglašala, da boj za samostojnost Poljske še ni končan in da je poljsko ljudstvo poklicano, da pospešuje zmago zavezniških velesil srednje Evrope, ker bo ta zmaga tudi zmaga Poljske. Feldcajmoister Kuk je še posebej naglasil, da sovražniki ne verujejo v vstajenje Poljske, ker pač nihče noče verjeti stvari, katerih ne želi ali se jih boji. Iz odgovorov članov državnega sveta je zvenelo enako naziranje, da se more namreč ustvaritev Poljske zagotoviti le z novimi vojaškimi čini proti ruskemu zatiralcu. Zato je povdaril državni svetnik Niemejewski, da mora biti prva naloga poljske državne uprave, da ustanovi lastno narodno vojsko, ki bo pod lastnim poljskim praporom hitela v boj za domovino. Važna je tudi izjava nekega poljskega državnika, da se morajo poljske meje raztegniti na ozemlja, ki so osvobojena ruskega gospodstva ter teže k Poljski. Kakor znano, hoče Rusija ravno nasprotno. Rada bi čim največje ozemlja, ki je naseljeno v Ukrajinci, Belorusi in Litvanci, izločila iz Poljske, zato pa ji priklopila ruske in avstrijske dežele, v katerih prebivajo Poljaki: Poznanj, vzhodno in zapad. Prusijo, nemško in avstrijsko Šlezijo ter zapadno Galicijo. Tako je umeti besede »združitev vseh poljskih ozemelj« v carjevem manifestu o avtonomiji Poljske. Pa dočim car ne daje Poljakom drugega nego obliube — besede, sta pa Avstroogrska in Nemčija s svojimi vojaškimi čini osvobodili staro Poljsko in ji dali samostojnost. Bodoči zgodovinarji se bo malo menili za carjev manifest, pač pa bo zabeležil kot enega najznamenitejših dogodkov — otvoritev poljskega državnega sveta.

Naročaito „Slovenca“!

Grška sprejela vse zahteve sporazum

London, 18. januarja. (Kor. ur.) Reuter poroča: Grška je sprejela v polnem obsegu zahteve sporazuma. Angleški poslanik Elliot se je vrnil na svoje mesto.

Nova nota Grčiji.

London, 16. jan. Diplomatični sotrudnik »Daily Telegrapha« piše: Zvedel sem, da so zavezniške velesile vključno Italije, ki se note na Grčijo dne 31. decembra ni udeležila in je privolila v izpremembo svojega stališča le pod pogojem, da se venicelovnjansko gibanje ne bo razširilo preko sedanjega ozemlja, so izročile svoje komentarje h grški noti z dne 11. januarja. Nova nota je po vsej priliki precej obsežna.

Vlade iznova zahtevajo kontrolo nad pošto in brzojavom, dalje javno zadoščanje za svoje zastave, takojšen izpust ujetih Venizelistov, odškodnino za vse v decemberski dneh ubite osebe, odstranitev generala, ki je tedaj poveljeval, in končno natančno izpolnitev vseh pogojev, ki so bili stavljeni v notah z dne 14. decembra, 31. decembra in 8. januarja. Dokler se to ne zgodi, ne more biti govora o odpravi blokade. Rok ni stavljen. Četere vlade očitno še vedno upajo, da bodo mogle skleniti s kraljem Konstantinom tak ali tak zadovoljiv dogovor.

V Atene došli italijanski častniki.

Milan, 19. januarja. (Kor. ur.) »Corriere della sera« javlja: V Atene je došlo 6 italijanskih častnikov, ki bodo sodelovali pri nadzorstvu, ki ga bo sporazum v smislu ultimata uvedel.

Novoletna slavnost na čast IV. grškemu armadnemu zboru v Zgorelcu na Nemškem.

Berlin, 16. jan. 11. jan. je priredila nemško-grška družba na čast IV. armadnemu zboru v Zgorelcu (Görlitz) novoletno slavnost. Družba je povabila na večerjo vse poveljnike grških armadnih enot, razen tega so bili navzoči zastopniki grškega poslanstva v Berlinu, zastopniki mesta Zgorelca in nemškega poveljstva. Vrstile so se nemške in grške napitnice na česarja in grškega kralja in kraljico Zofijo, pokroviteljico nemško-grške družbe. Slavnostni govor na IV. grški armadni zbor je imel družbeni predsednik Avgust Heisenberg, profesor srednje in novogrske filologije na monakovski univerzi. Odgovoril je polkovnik Chatzopoulos, kateremu je bil kot novoletno darilo poklonjen kip — antični bojni, ki preizkuša ostrino svojega meča. Slavnost je sijajno potekla.

General Kalasiris odstavljen.

Rotterdam, 16. januarja. Reuter poroča iz Pireja, da so generala Kalasirisa, ki je povodom dogodkov dne 1. decembra po-

LISTEK.

Na Vrazovem domu.

V novejšem času se je podpisal v knjigo med drugimi dr. Korošec (1906), dr. Hohnjec in deželni poslanec Meško (1909). Ob stoletnici (1910) sta bili, po podpisih sedanjih predsednikov sodeč, zastopani obe Matici, Hrvatska in Slovenska, navzoči pa so bili: prof. dr. Fran Kovačič iz Maribora, dr. Alojzij Kraigher, dr. Pero Magdič, Ljudmila Poljanec, dr. Matija Murko, dr. Gvidon Srnc in tudi še Vratislav Holz, ki je bil zadnjikrat tu pred njegovo smrtjo, in mnogo drugih, pa ne toliko inteligence kot pri prvi slavnosti l. 1880.

V poznejših letih ne najdemo bogve kaj zanimivega, vojna je vplivala tudi na obisk Vrazovega doma. Podpisi iz treh let: 1914, 1915 in 1916 obsegajo komaj 10 strani.

Poleg albuma hranijo Vrazovi še »Dela Stanka Vraza«, ki jih je leta 1863 izdala Matica Ilirska; podarila jim je te knjige Matica Hrvatska l. 1879. ali 1880., in posebno oče Vraz jih je z veliko ljubeznijo prebiral, tako da zna mnogo odstavkov iz »Djubilij« na pamet. V knjigi je pri tujih izrazih čestokrat s svinčnikom pripisan

prevod ali pa misel izraza, najbrž od roke očeta Vraza.

Tudi Markovičev spis »Rodni kraj Stanka Vraza« iz leta 1880. mi je pokazal in kako ga je tedaj tridesetletnega moža učeni profesor popisal na strani 14. svoje-ge spisa. Slednjič sem opazil na omari pod Vrazovim kipom tudi že mnogokrat omenjeno dr. Branko Dreschlerjevo knjigo o Stanku Vrazu.

Na moje vprašanje, ali se ne hranijo na domu morda kaki osebni spomini na slavnega pesnika, mi pojasni oče Vraz, da se je žalibog vse poizgubilo. Največ rokopisov in drugih spominkov na Vraza je še imela njegova nečakinja Jospina omožena Fuchsova v Ormožu; kam pa je vse to preslo po njeni smrti in ali hrani njen sin Gottfried Fuchs, sedaj v Gradcu, še kaj tega blaga, o tem tu nihče nič ne ve. Edino, kar je spominjalo na Stanko Vraza, je bil njegov atlant, ki so ga domači l. 1911 oddali — s pridržkom lastnine — slovenskemu zgodovinskemu društvu v Mariboru.

Pogovor o Stanku Vrazu se je zasukal na rod, ki tu stanuje. Po ustnem izročilu se je prej pri hiši dejalo »pri Korošču«, in zato domnevajo Vrazovi, da so njih pradedje morda prišli s Koroškega. Župnik B. tu pripomni, da se je že zelo trudil sستا-

viti rodovnik Vrazovih. V kolikor je mogel do sedaj dognati, je rod Vrazovih do leta 1750 bival na tem posestvu. Oče Stanka Vraza, Jožef, je bil rojen dne 24. dec. leta 1762., poročen s Katarino Kotnik, in je umrl 30. dec. leta 1834. Njegovemu očetu, torej Stankotovemu dedu, je bilo ime Blaž; poročen je bil z Lucijo Kavčič, ki je dne 16. aprila 1802 umrla. Kdaj je bil Blaž Vraz rojen in kdaj je umrl, se do sedaj še ni dalo dognati. Kakor že omenja dr. Branko Dreschler v svoji knjigi (str. 1), je imel Stanko Vraz še dva brata in dve hčeri. Bili so to Ivan Vraz, roj. leta 1795., Jožef, roj. l. 1808., od katerega izhaja sedanji rod na Vrazovem domu; od sester se je Ana, roj. l. 1802., poročila z Ivanom Mohorič, od druge sestre, ki jo omenja Dreschler, pa ni najti nobenih podatkov.

Oče Vraz je pazno poslušal župnika; dodal je njegovim izjavam zanimive podatke o širokem sorodstvu Vrazovih z rodobno Mohoričevno, Zemljičevno, Hedžetovo, Ribičevno; vmes je izrazil željo, da bi rodni dom Vrazov dobil vsaj posnetek Lerojeve slike Stankota Vraza, kakor ga ima mari-

* Lucija Kavčič torej ni bila, kakor trdi Dreschler, mati, ampak babica Stankota Vraza; mati pesnikova je bila rojena Kotnik.

borska čitalnica. Pogledal sem po stenah: razen kipa Vrazovega ni bilo nobene njegove slike v sobi. Pri tem zagledam na severni strani lično diplomu, ki me je takoj zanimala. Bila je diploma častnega občanstva, ki ga je občina žerovniška podelila svojemu dolgoletnemu županu, našemu prijaznemu gospodarju, Francetu Vrazu dne 27. jan. 1911 »vsled njegovih zaslug za občino, kateri županuje že osmo dobo«. Na diplomu so podpisani tedanji občinski odborniki: Matija Pihler, Aleksander Hedžed, Jožef Zmazek, Franc Zalar, Vekoslav Pihler, Franc Zemljič, Franc Antolič, Franc Kumer, Franc Kavčič, Ivan Kosi in Andraž Novak.

Nasmehnil se je oče župan: »Da, mnogo dela mi da ta županska čast, pa rad storim vse za dobrobit svojih občanov.« In pripovedoval nam je, živahen kakor mladenič, o svojem javnem delovanju ne le kot župan, tudi kot cestni odbornik, načelnik krajnega šolskega sveta itd. Pravil nam je o prejšnjih časih, ko je še nastopal kot ljudski govornik na shodih in nam podal kar na pamet dobršen del enega svojih glavnih govorov, onega na Vrazovi slavnosti l. 1910.

Tako nam je prijetno prehajal čas; in le prehitro je dohajala ura ločitve. Še pa je bilo toliko časa, da so me prijetno raz-

veljeval prvemu armadnemu zboru, odpustili iz službe in ga nadomestili z bivšim vojnim ministrom Skuludisem.

Nova nota sporazuma grški vladi.

Pariz, 17. januarja. »Agence Havas«: Poslaniki sporazuma so 13. t. m. izročili grški vladi novo noto, ki izvaja: Poslaniki sporazuma so svojim vladam izročili grški noti s 23. decembrom 1916 in z 10. januarjem 1917. Naročeno jim je bilo, naj naznanijo grški vladi, da pritrjujejo zvezne vlade in vamejo na znanje odredbe vojaškega značaja, ki jih je zahtevala nota dne 6. januarja 1917, a da tega odgovora glede na posamezne zahteve note z 31. decembrom 1916 ne morejo sprejeti, dokler ne bodo sledeče točke pojasnene:

1. Če tudi se zavezniki obvežejo, da bodo uvedli kolikor mogoče malo nadležno kontrolo, ne morejo pripustiti omejitve s strani grške vlade, ker bi se lahko tako preprečil njen učinek.

2. Zavezniki vztrajajo, naj se takoj brezpogojno izvede obljuba, po kateri naj se izpuste na svobodo iz političnih razlogov zaprte osebe (Venizelisti; op. ur.).

3. Zavezniki ne morejo radi posebne značaja po § 3. note z 31. decembra nameravane preiskave dopustiti, da bi se odškodnine, ki se morajo vsled sklepa te preiskave dovoliti, določile tako, kakor to želi grška izjava. Blokada se bo mogla šele odpraviti po natančnem formalnem sprejetju vsega, kar je bilo prej, kakor tudi po sprejetju vseh zahtev zaveznikov in po sprejetju pogojev, ki jih je označila nota z 28. decembra (10. januarja).

Grška vlada je odgovorila, da ne namerava omejevat pogojev, ki so jih določili zavezniki in ki jih sprejme. Pritrjuje tudi podrobnostim, ki jih določati številki 1. in 3. note. Dalje sprejme vsebino § 2. o izpustitvi političnih ujetnikov na svobodo in vame na znanje izjave zaveznikov o odpravi blokade.

(Iz pruske poslanske zbornice.)

Berlin, 16. januarja. (Kor. ur.) Sejo je otvoril predsednik grof Schwerin, ki je rekel: Na nesramni odgovor na našo mirovno ponudbo je le en odgovor mogoče: našega orožja. Podelili ga bodo Briand in Lloyd Georgeju, kakor upamo, zelo kmalu, naši veliki vojskovodje in naše krasne čete in nič manj naši podmorski čolni z zadostno jasnostjo. Ošabna odklonitev naše poštene pripravljenosti za mir, nam je v toliko koristila, ker smo si zdaj popolnoma na jasnem o vojnem smotru naših sovražnikov. Kakor smo odkritosrčno bili pripravljeni za mir, ravno tako odločen in neupogljiv bo danes naš boj, dokler ne bodo oni prosili miru. (Splošno pritrdjevanje). Finančni minister je nato predložil proračun. Rekel je: Velikanski napori in žrtve nas še čakajo, dokler ne bo sporazum prišel opustiti svoj načrt in priznati svojim varanim narodom, da Nemčije in njenih zaveznikov ni mogoče premagati. A prišel bo ta dan gotovo, upajmo da že v tem letu! Po pojasnilu posameznih postavk proračuna je končal: Prestati moramo še neakončno težke boje, veliko žrtev moramo še prinesiti, a liki skala trdno vsi upamo in zaupamo. Premagani ne bomo.

Bilanca sporazuma leta 1916.

Bern, 16. januarja. (Kor. ur.) »Temps« izvaja: Francija mora napeti vse sile v narodnem in v mednarodnem oziru. Glede na vprašanja obrambe dežele, stanja čet in vojnega materiala bi se moral še enkrat

očarale domača dekleta s svojimi milimi narodnimi pesmicami, ki so se, kakor nekdanj pred stoletjem, glasile v tej hiši. Čisto posebne vrste so po besedilu in po napevu. Dolge so in ne preveč melanholične; nek zdrav humor in neka nedolžna porednost je v njih, na primer v oni »Velko je mesto u Beči« ali »Sem prvo leto služila« ali oni »O gosposki tici«. V tem tonu je pesnil tudi rajski Peter Skühala, prleški rojak in župnik v Veliki Nedelji, svoje pesmice ter zlagal k njimi tudi napev, ki je vseskozi tako mil in v narodnem duhu teh krajev, da so njegove pesmi, čeprav so silno dolge, skoraj vse ponarodele in da je le še težko dobiti kak tiskan izvod. Posebno prijazna je pesem »Gda sen mladi bio«, polna zdravega humorja tudi v napevu pa je ona »Ste vidli barona?«

Petje domačih deklet je donelo po Vrazovi sobi kakor nekdanj pred sto leti; tudi Stanko Vraz je bil med nami — ne več po telesu, ampak v duhu; kje bi bil tudi neumrljivi njegov ženij bolj doma nego tu? ker:

»Neprekinjena drži veriga
Iz zarje v zarjo in od dne do dne
In v nove zarje ji hlepe oči:
Tako mladina pesnika slavi.«

Z Bogom, prelestni Vrazom dom, stoješ še vedno tako tih, samozavesten in skrit v Slovenskih goricah! Bodi sreča mila tvojim prebivalcem! Vrazov rod pa naj žije, cvete, klije...

izvesti po vseh zaveznikih odobreni načrt. Zavezniki so leta 1916 dosegli defenzivno v bojih pri Verdunu in na Tridintinskem dobro uspehe, a glede na ofenzivo je bilanca slaba. V bitki pri Somme so se dosegli le zelo omejeni taktični uspehi. Brusilova ofenziva strateškega položaja na vzhodni bojni črti ni mogla izpremeniti. Temno točko v letu 1916 tvori Balkan. Zavezniki so se trajno motili glede na pogoje in na posledice svojih nastopov. Rumunija je nastopila v trenutku, ko so bile ruske sile utrujene. Solunska ekspedicija je le malo dosegla; nastop sporazuma nasproti Grški je le še položaj poostрил. O odgovornosti posameznih zaveznikov se bo pozneje govorilo, a danes že stoji, da so napori daleč zaostali za tem, kar se je želelo in kar naj bi se doseglo. Številni sestanki glavarjev zveznih vlad so bili v glavnem salonske zabave. Neobhodno potrebno je, da se ustvari načrt, kako naj se dela in središče za delo. Začasne naprave v taki vojski, kakršna je sedanja, ne zadoščajo.

Ljuti boji med dolinama Casinu in Susita. — Velike krvave izgube Rusov in Rumunov na bojni črti nadvojvode Jožefa. — Napadi generala Ruskega južno Smorgora popolnoma odbili. — Pri La Burlea ustavljeno prodiranje Rusov.

Rusi so predvčerajšnjim med dolinama Casinu in Susita ljuto napadali tiste višinske postojanke, ki so jim jih bile v zadnjih bojih iztrgale čete nadvojvode Jožefa. Pomagali so jim v teh bojih tudi Rumuni. Dasi so nastopali z močnimi množicami, so se ustalili le na enem vrhu; povsod drugod so jih čete nadvojvode Jožefa odbile. Rusi in Rumuni so zopet v teh bojih izgubili veliko ljudi. Ti boji so se bili v gorah zahodno od reke Seret.

Boj za Galac se nadaljuje. Sovražnik je predvčerajšnjim izpadel proti Vadeni. Pred sovražnikom, ki je bil v premoči, so se na povelje tam stoječe turške prednje straže umaknile na glavno črto straž. Ta mali dogodek seveda ne more čisto nič vplivati na splošen položaj pri Galacu, ker stoji neomajana glavna črta varnostne službe. Pri Fundeni Brusilov predvčerajšnjim ni napadal; tamonjske njegove čete so si pač celile rane, ki so jim jih naši in naši zavezniki zadali v prejšnjih dneh, ko so njih ljute napade odbili.

General Ruski je na bojni črti princa Leopolda Bavarskega po močnem obstreljevanju s topovi napadel nemške postojanke južno Smorgona, ki leži, kakor znano, ob železniški progi, ki vodi iz Wiletke v Minsk. Dosegel s svojim napadom ni drugega, kakor da je izgubil zelo veliko ljudi. Tam, kjer se mu je posrečilo, da je vdrl, so ga Nemci hitro pregnali. Dosegel ni ničesar. Včeraj južno Smorgona Brusilov svojih napadov ni ponovil in se je omejil le na streljanje s topovi.

Rusi toraj predvčerajšnjim s svojo po sporazumu tako bobneče napovedano ofenzivo strategično ničesar niso dosegli, ker malenkostni krajni uspehi ne pridejo glede na splošen položaj v poštev. Ofenzivo Rusi potrebujejo iz — političnih razlogov, ker iščejo posojila pri Nizozemcih in pri Američanih.

Ofenzivo Ruskega in Brusilova zavezniki Rusov le malo podpirajo. Italijani so sicer streljali na Krasu, a Cadorna hodi, kakor mu Rusi očitajo, vedno svoja pota in zasleduje v prvi vrsti koristi Italije. Strelja, ker bo februarja zboroval italijanski državni zbor. Nekoliko so se predvčerajšnjim in včeraj zganili tudi na zahodni bojni črti. Živahno so predvčerajšnjim streljali na več točkah zahodnega bojišča; včeraj so se pa le pri Beaumontu živahno borili.

Ruse in Rumune njih zavezniki le slabo in malo razbremenjujejo.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 17. jan. Uradno:

Bojna skupina maršala plem. Mackensena.

Prednje osmanske varnostne oddelke smo pri Vadeni umaknili na glavno varnostno črto. Sovražni napad na postojanke približno 2 km zahodno Vadeni je naš zapiralni ogenj ustavil.

Bojna črta generalnega polkovnika nadvojvode Jožefa.

Med Casinu in Susita dolino so Rusi in Rumuni z močnimi silami napadli. Sovražniku se je posrečilo, da se je ustalil na neki višini, na ostalih delih bojne črte smo popolnoma odbili napad.

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Pri c. kr. četah nobenih dogodkov. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 17. jan. Veliki glavni stan:

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Ljutemu ognju s topovi so sledili popolne ruski napadi na naše postojanke južno Smorgona, ki smo jih odbili. Sovražnika, ki je bil vdrl na ozkem delu bojne črte, smo vrgli. Postojanka je popolnoma v naši roki. Veliko mrtvih Rusov pokriva napadalno polje. Ponoči smo odbili na več mestih požvedovalne in lovske oddelke, ki so napredovali proti našim črtam.

Bojna črta generalnega polkovnika nadvojvode Jožefa.

V vzhodnih Karpatih so napadale čete nemških lovcev na Comanu (severno Zlote Bistrice) iz sovražnih jarkov privedli več Rusov in 1 strojno puško. Med dolinama Casinu in Susita so nadaljevali Rusi in Rumuni svoje napade z močnimi množicami na višine ki so jim bile iztrgane v zadnjih bojih. Na nekem vrhu se jim je posrečilo, da so se ustalili, na vseh drugih mestih so bili z velikimi izgubami krvavo odbiti.

Bojna črta maršala Mackensena.

Na močvirnih nižinah med Brajlo in Galacom so bile vzete na povelje prednje turške straže pri Vadeni pred premočnimi sovražnimi silami v glavne varnostne postojanke. Ruske oddelke, ki so napredovali proti La Burtea, je naš topovski ogenj prisilil, da so se ustavili.

Berlin, 17. januarja zvečer. Uradno:

Na vzhodu se je južno Smorgona živahno streljalo s topovi, napadi se dozdej niso ponovili.

Rusko uradno poročilo.

14. jan. Pri Rigi ob Babitskem jezeru so napadle goste množice Nemcev 7 km vzhodno vasi Kalucem naše oddelke, a smo jih z ognjem in s protinapadom vrgli. Na rumunski bojni črti so poizkušali Avstrijci vzhodno vasi Putna v dolini Putna ofenzivo, a so jih z ognjem vrgli. Odbit je bil njihov napad na naše oddelke severno reke Slanic in južno Oitoza. Sovražnik je napadel Rumune šest vrst zahodno Praleje, 16 vrst jugovzhodno izliva Carina v Trotus, a so ga odbili. Sovražni oddelki so poizkusili ofenzivo pri Radulesti, 10 vrst vzhodno Focsani, a jih je naš ogenj vrgel v izpadne jarke. Sovražnik, močan približno 3 polke, podpiralo ga je močno topništvo, je podvzel ofenzivo na črti naše garde, 10 vrst severno Brajle. Potem ko so naše prednje črte odbile več napadov, so izpraznile pod pritiskom sovražne premoči vas Kotumšali.

Boj za Moldavo.

Iz Sofije se dne 16. t. m. poroča: V Moldavi operacije sistematično in ugodno za nas napredujejo. Vprašanje nekaj dni je, da bo vržen sovražnik za črto Seret-Oitoz. Med Oitozom in Casinu se vojskuje izključno bolgarske, nemške in turške čete. Odprto močvirno ozemlje otežuje prodiranje. Zvezne divizije pa množe vsak dan svoje uspehe na ozemlju, kjer je vsaka ped zemlje južne Moldave važna. Kar tiče Galaca, bi ne bilo primerno, da prekorajico Donavo le zato, da osvoje od vseh strani z vodo obdano mesto, dokler ne bo cela bojna črta napredovala. Vsa vojaška važna poslopja in naprave se pa nahajajo v ognju naših topov, ki stoje na desnem bregu Donave. Sovražnik obstreljuje Tulceo, ne da bi dosegel vojaškega uspeha, le da straši prebivalstvo in da uničuje razna vojaška važna poslopja.

Obstreljevanje Ismaila.

»Daily News« poročajo iz Petrograda: Voji osrednjih velesil že obstreljujejo Ismail ob spodnji Donavi. Sovražni letalci preletavajo rusko ozemlje do Bolgrada in Zagula.

Odločilni dogodki v dolini Seret in v Karpatih.

Londonski listi napovedujejo glede na poročila svojih petrogradskih sodrušnikov novo veliko rusko protiofenzivo in odločilne dogodke v dolini Sereta. Tudi v Karpatih nameravajo Rusi ofenzivo.

Ruski sunek pri Rigi.

Bern, 16. jan. Listi sporazuma širijo zmagoslavne vesti o ruskem napadu pri Rigi. »Morningpost« celo poroča, da je Mitava padla in da so Rusi izvedli v odseku Riga na 100 km dolgi progi sunek. Glede na te vesti so izjavili vojaški poročevalci »Journala«, da ne Ruski in noben pameten vojak ne more misliti na ofenzivo na obali, ker bi bile tako čete v nevarnosti, da jih potisnejo v morje. Ruski nastop proti Mitavi je zato le podjetje druge vrste.

General Konstantin Presano preureja rumunsko armado.

»Temps« poroča: Rumunska armada zdaj počiva. Popolnoma jo nameravajo preosnovati. Načelnik rumunskega generalnega štaba general Konstantin Presano bo vodil preosnovo.

Beg iz Rumunije.

Kodanj, 17. jan. »Novosti« poročajo iz Jaša (Jassy): Večina rumunskih zavodov

se seli zdaj v Odeso, med njimi tudi rumunska narodna banka z velikimi denarnimi vsotami. Čez mejo so spravili tudi velike množine žita in že pripravljena skladišča ob Dnjestrju, kjer grade rumunski begunci strateške železnice.

Rumunska kraljevska rodbina pri carju.

Rumunski kralj Ferdinand in car sta se sestala dne 2. jan. v Kišinevu. Kralj in kraljica, kraljevič in Bratiano so bili štiri dni carjevi gosti. Ob tej priliki se je rumunskemu kralju zagotovila obnovev Rumunije. V napitnicah sta oba vladarja naglašala, da vodi Rusijo in Rumunijo ista volja v doseg skupnega smotra.

Srbski prostovoljci v Odesi.

»Novo Vreme« poroča, da se takozvani srbski zbor prostovoljcev nahaja zopet v Odesi, kamor se je vrnil iz Dobruže. Tudi njegov poveljnik general M. Živković je v Odesi. Kakor se trdi, ustanavlja zdaj nov zbor prostovoljcev, v katerega silijo ruske vojne ujetnike: Srbe, Hrvate, Slovence in Čehe.

Nemško-turška zveza.

Carigrad, 15. jan. V današnji zbornični seji je naznanil zunanji minister Halil bej, da je Nemčija po enoletnih pogajanjih končno veljavno podpisala zavezniško pogodbo s Turčijo temeljem vzajemnosti in evropskega mednarodnega prava.

Občinske volitve v Moskvi.

Iz Petrograda: V Moskvi so progresisti pri občinskih volitvah dobili 170 (l. 1916 77) glasov, desnica je pa padla od 69 na 10 glasov. Izvoljena sta tudi knez Lvov, predsednik zveze mestev in predsednik zveze mest Čebnikov.

Politični izgredi v Petrogradu.

Oklic ruskih dijakov.

Monakovo. Petrogradski listi poročajo: Pred kazansko katedralo so bili veliki izgredi. Nastopiti je morala policija, ki je z biči razganjala ljudi. Ministrstvo je namreč prepovedalo zadušnice za padle junake, a duhovščina se ni pokorila; policija je hotela zato s silo vdreti v cerkev. Razvili so se nato spopadi, ki so postali zelo resni, ker so se tudi vojni invalidi zavzeli za dijake. Hitro so razvili rdeče praporce in razdelili brezštevilno letakov z napisi: »Živio svobodna volja naroda!« Med tem ko je policija preganjala ljudi, so zaorili klici: »K tavrski palači!« (tam zboruje duma) in »Proč z izdajalci!« Tavrsko palačo so pa med tem zasedli orožniki, policisti in vojniki. Demonstracije so bile kmalu zadušene. Petrogradsko dijaštvo je med tem izdalo oklic, ki so ga v več stotisočih izvodih razširili. Oklic je navajal: Naša vlada in naša vojna uprava varata že več mesecev sistematično narod in izvoljene zastopnike ljudstva. Vlada je v svoji brezobzirnosti šla tako daleč, da je podkupila posamezne zastopnike ljudstva. Ne vojskujemo se in ne stradamo za našo deželo, za našo svobodo, marveč za koristi angleških, francoskih in belgijskih kapitalistov, ki nas bodo še bolj izkoriščali, kakor nas naši lastni vladni organi. Držati hočemo skupaj. Bratje! Strnjeno nastopimo proti izdajalcem, ki so izročili našo domovino Nemcem, zdaj jo pa prodajajo Angležem. Naši najhujši sovražniki so v deželi. Angleži so se vsega polastili za izkoriščanje dežele. Bratje! Ne verujte varljivim besedam, mikavim vabam inozemcev. Angleži nam ne prinašajo svobode! Njih smoter ni naš smoter. Njih bojni načini niso naši bojni načini. Ne vemo, kako visoke so naše izgube, a vemo, da so žrtvovani milijoni ruskih bratov ali pa ječe v ujetništvu, ne za našo prostost, za našo domovino, marveč za samovlado, za goljufe ob vnožju prestola, na katerem sedi, ki ne ščiti naroda, marveč sebe. Proč z izdajalci, ki so prodali Rusijo in vse Ruse tujim izkoriščevalcem. Bratje! Skupaj! Sledite nam! Sami hočemo odločevati, kakšna bodi naša usoda. Živela svoboda! Živel mir!

Car nezadovoljen.

Stockholm, 16. jan. Pri carju se ne prestando posvetujejo. Car je, kakor pravijo, zelo razburjen in nervozen. Nasproti Bratianuu ni prikrival svoje nezadovoljnosti in mu očital, da je Rumunija kriva, ker se nahaja zdaj Rusija v neugodnejšem položaju. Rumunskemu kralju in kraljici je baje car rekel dobesedno: Vaša bojazen in Vaša nepotrpežljivost sta vse pokvarili.

Razputin žrtev vojne stranke.

Kodanj. Radi Razputinovega umora je rusko ljudstvo zelo razburjeno. Priprosti narod govori, da je Razputin carju nasvetoval, naj sklene mir. Narod je prepričan, da je car Razputina poslušal in da je nameraval skleniti mir, a sovražniki miru na ruskem dvoru so hoteli mir preprečiti in ker si niso mogli drugače pomagati, so sklenili, da Razputina umore.

Letaška služba v decembru.

Berlin, 17. jan. Veliki glavni stan: Dasi je neugodno vreme v mesecu decembru delovanje letalcev zelo omeji, se je le posrečilo našim letalcem in obrambnim letalnim oddelkom, da so zadali sovražniku velike izgube.

Mi smo izgubili 16 letal.

Naši sovražniki so izgubili 66 letalnih strojev in sicer v zračnem boju 48, z zemlje smo jih sestrelili 16, neprostovoljno izkrcala sta se dva letalna stroja. Med navedenimi smo jih 22 zaplenili; za črto jih je padlo na tla, kar smo dognali, 44 letal.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Na morju.

Uničena japonska bojna krizarka »Tsukuba«.

Tokio, 18. jan. (K. u.) Vsled eksplozije je uničena japonska vojna ladja Tsukuba. Ladja je popolnoma zgorela. V 20. minutah se je potopila. Pravijo, da se je prelomila v dva dela. Ker se je nesreča zgodila v nedeljo, se je nahajala polovica posadke na suhem. Število ponesrečenecv še ni znano. O vzroku nesreče se nič ne ve.

Tsukuba so izpustili v morje 1. 1905. Obsegala je 15.400 ton, vozila je z brzino 20,5 morskih milj, oborožena je bila s 30 topovi. Posadka je štela 820 mož.

Potopljene angleške in francoske ladje.

London, 17. jan. (K. u.) Admiraliteta javlja: Že nekaj časa se je sodilo, da so Nemci potopili naslednje že dolgo odvisne trgovske ladje: britanske ladje »Dramatist«, »Radnoshire«, »Minich«, »Netterby«, »Hall«, »Mountemple«, »King George«, »Georgie« in »Voltaire« ter francoski ladji »Nantes« in »Amieres«. Sedaj je dospelo končno poročilo iz Pernambuca, ki kaže, da je bilo to mnenje pravo. Dne 16. januarja je dospel japonski parnik »Buzon Marn« iz Pernambuca s kapitanom in 237 mož posadk nekaterih izgubljenih ladij, ki so bile potopljene med 12. decembrom in 12. januarjem. Razen tega so Nemci zaplenili parnik »St. Theodore« in mu dali svojo posadko. Parnik »Yarroedawce« je bil zaplenjen; približno 400 mož z drugih potopljenih ladij, ki so se imeli izkrcati, so poslali dalje. Kje sta sedaj obe ladji, ni znano.

Nov vrhovni poveljnik v francoski mornarici.

Pariz, 17. jan. (K. u.) Viceadmiral Gueydon je bil imenovan za vrhovnega poveljnika prvega brodivja I. visokomorske mornarice.

Nemški podmorski čoln v nizozemskih kraljevih vodah.

Haag, 16. jan. Uradno se naznanja: V nedeljo popoldne smo opazili morskotop miljo daleč v inozemskih vladarskih vodah nemški podmorski čoln, ki je zaradi megle in plime izgubil smer. Potom vozila holandske preiskovalne družbe se je poslal podmorskemu čolnu ukaz, da se zasidra in počaka vladne odločitve. Ko je poveljnik podmorskega čolna podal nismo izjavo, da tekmo čolna dne ni bil v stiku s sovražnimi bojnimi silami in da njegova navzočnost v vladarskih vodah ni posledica sovražnega preganjanja, je vlada podmorskemu čolnu dovolila, da je zopet odplul na morje. Vlada je storila to vpoštevajoč dejstvo, da so bile vremenske razmere vzrok, da je podmorski čoln ponevedoma zašel v nizozemsko območje.

Iz Vlissingena se še poroča, da so nizozemske mornarične ladje spremile podmorski čoln izven vladarskih voda.

Nemški podmorski čolni pred francoskimi zahodnimi pristanišči.

Berlin. Preko Genfa se javlja: »Petit Journal« poroča: Pred francoskimi zahodnimi pristanišči so se pojavili sovražni podmorski čolni. Veliko trgovinskih parnikov v zahodna francoska pristanišča ni prišlo.

Proti oboroženim angleškim trgovskim ladjam v lukah Nizozemske Indije.

Haag, 16. januarja. V pristanišča Nizozemske Indije pogosto prihajajo angleške trgovske ladje s topovi na krovu. Del holandskega časopisja zahteva, naj se uradni predpis, da oborožene trgovske ladje ne smejo v holandska pristanišča, uveljavi tudi v holandskih kolonijah.

Pri Ypernu zadušeni sovražni napad. — Zivahni boji pri Beaumont.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 17. jan. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta.

Na več mestih bojne črte je postal topovski boj ljutejši. V ovinku Yperna so naše baterije v kali zadušile sovražni nastop. Uspešnega podjetja lastnih patrulj pri Le Sars, Gueudecourt in zapadno Peronne; 27 mož so ujeli in zaplenili 1 strojno puško.

Bojna črta nemškega cesarjeviča.

Po učinkujoči razstrelbi na višinah Combres so vdrlí hanoverski pešci in pionirji v sovražno postojanko. Ko so premagali posadko jarka, so se z nekaterimi ujetniki vrnili v lastne črte.

NEMŠKO VEČERNO URADNO POROČILO.

Berlin, 17. januarja zvečer. Uradno: Izvzemši živahnih bojev pri Beaumontu na zahodni bojni črti nobenih posebnih dogodkov.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Pred ofenzivo na zahodu.

Milanski listi pišejo: Skupen oklic armadam in narodom sporazuma se je opustil, ker se že pripravila velika končna ofenziva sporazuma. Marcell Huttin pa piše v »Echo de Paris«: Samoobsebi umljivo je, da se mora vsak trenutek porabiti za ofenzivo. Angleški vrhovni poveljnik Robertson se je brezdvomno sporazumel z generalom Lvautey, da se pospeši ofenziva. Ker je Nemčija še v Rumuniji zaposlena, bi bilo nujno potrebno, da nastopijo zavezniki na zahodu.

Nemške represalije proti francoskim ujetnikom.

Iz Berlina poroča Wolffov urad: Ker Francija ni do določenega roka — 15. januarja t. l. — umaknila iz ognjene črte nemških vojnih ujetnikov in izpolnila drugih zahtev nemške vlade v tem oziru, je nemška vlada uresničila nanavedane represalije in poslala več tisoč francoskih vojnih ujetnikov v ognjeno črto. Ta odredba ostane v veljavi, dokler Francija ne izpolni nemških zahtev.

Stavke v francoskih municijskih tovarnah.

Genf, 16. januarja. Še vedno se ni posrečilo doseči poravnave med posestniki obsežnih municijskih delavnic in delavstvom. »Humanité« poroča, da je izjavil stavkovni odbor, da zavrača vso odgovornost za dogodke na delodajalce. Na delavski borzi se je naznanilo, da bodo prišli stavkajočemu delavstvu na pomoč vsi tovariši v kovinskih obratih.

Razširjena brambna dolžnost v Angliji.

Basel, 16. jan. V angleškem kabinetu niso enakih misli o razširjenju angleške službene dolžnosti. Večina ministrov je proti vpoklicu letnikov nad 42. letom.

Polkovnik Repington o noložaju na zapadni fronti.

London 15. jan. Polkovnik Repington piše v »Times«:

Položaj na zapadni fronti je tak, da je število francoskih, angleških in belgijskih divizij — tudi soričeno menjačje se moči divizij na obeh straneh — premajhno, da bi mogli v ofenzivnem boju upati odločitve. Pred vojno smo bili mnenja, da za napad dvakratna ali celo trikratna premoč ni preveč. Ponavljati moramo vedno iznova, da s tako premočjo nikdar ne razpolagamo, da pa je zmaga odvisna od tega, da jo dobimo. Nemčiji je vsek čas mogoče, da vrže na tehnično na zapadu svoje mobilne strategične rezerve, ki jih uporablja sedaj proti Rumuniji.

Ako spravimo 1. 1917. na bojišče proti sovražniku le majhno premoč, ne smemo po pravici tudi več pričakovati, kakor le majhen uspeh. Nelsonovo načelo, da more sovražnika uničiti edino le število, se je vedno zopet izkazalo kot pravo. Zato mora biti naš glavni cilj, da spravimo skupaj to število toliko glede moštva kakor tudi glede topov.

Repington zaključuje: Da politiki, ki so drugače sposobni nočejo izprevideti te silno enostavne tezi, je nekeza la ceditiv moči v različnih ekspedicijah. Šele po konferenci v Rimu moremo upati, da se bo ravnalo po nasvetu izvedenih vojakov, kakor sta Cadorna in Robertson.

Angleži se sprli z egiptovskim suľanom.

Sprli so se, ker se sultan brani dovoliti, da bi se egiptovski vojniki vojskovali s Turki.

Angležem se cede sline po kanarskih pristaniščih.

»Az Est« javlja: Angleška vlada je naprosila špansko, naj ji med vojsko prepusti nekaj pristanišč Kanarskih otokov, da bo mogla učinkujoče nastopati proti podmorskim čolnom. Pravijo, da španska vlada Angležem ne bo ugodila.

Snežni viharji v južni Franciji.

Pariz, 17. jan. (K. u.) Zadnjih 48 ur divjajo po celi južni Franciji težki snežni viharji. V Alpah je večina krajev odrezana od prometa.

Delovanje s lopovi na Krasu in v Vipavski dolini.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 17. jan. Uradno: Na Krasu in v Vipavski dolini je zopet oživejo delovanje s topovi.

Kaj vse žele Italijani.

»Idea Nazionale« piše: Odgovor sporazuma Wilsonu je večjega pomena, kakor navaden zgodovinski dokument. Program se bo v vseh okolištinah izvedel. Poleg drugega se nameravata uničiti avstrijska in turška država. Napoveduje oprostitev Italijanov, Slovanov, Rumunov in Čehovlahov. Stavki, ki govore »o osvoboditvi Italijanov izpod tujeja jarma« in »o teritorialni novi organizaciji Evrope, s katero se zavaruje meje na suhem in na morju.« bi se lahko tudi glasila, da se pridele Alpe od sedla Stilfser do Dinarskih alp in Pulj, Dalmacija in Valona Italiji in neomejeno gospodarstvo Italije nad Adrijo; z uničenjem Turčije se pa Italijo razširi ob vzhodnem Sredozemskem morju in v Anatoliji.

Enostranski Cadorna.

Kodanj. Zadnje dni piše rusko časopisje oistrejšje proti Italiji, posebno proti Cadorni. Očita mu, da zasleduje le zgolj italijanske koristi in da zanemara skorne končne smotre sporazuma. Vodi posebno vojsko za Trst, enostranski vojni program pa trajno Rusije ne more zadovoljiti.

V Rimu se n' doseglja vojaška sloga.

Lučano, 16. jan. Pariški sotrudnik »Secola«, ki je v stiku z Briandom, piše: V Parizu so uvideli, da smatra italijanski generalni štab ljubosumno le lastno bojno črto za glavno. V Rimu se zato ni doseglja vojaška sloga.

Francoski parlamentarci v Rimu.

Pariz, 18. januarja. (K. u.) Te dni se bo odpeljalo v Rim odposlanstvo 20 članov senatovih in zboriščnih odsekov za zunanje stvari v Rim, kjer bodo z Bosellijem in z italijanskimi parlamentarci razpravljali o raznih vprašanjih političnega, vojaškega in gospodarskega značaja.

Boji v Macedoniji.

Italijani v Macedoniji.

Iz Milana se preko Curiha javlja, da bodo Italijani poslali v Macedonijo 100.000 mož in da bodo Francozi pomagali Lahom proti Avstriji.

Novo čete v Valoni.

Milan 16. jan. V Valono so zopet odposlali več pešpolkov in gorsko topništvo.

Francozi nočejo iti v Solun.

Genf, V Marseille je izbruhnila med vojniki velika pobuna. Tisti vojaki, ki bi bili morali iti v Solun, so odpovedali pokorščino in so izjavili, da se ne puste vkrcati v ladje, ker nimajo na Balkanu ničesar iskati in niso voljni, da bi se vojskovali za Srbe v Macedoniji, kjer umre vsak dan več sto ljudi na legarju. Pobunjene vojake so poslali na nemško bojno črto nazaj.

Mirovni glasovi.

Wilsonovo mnenje glede mira.

Rotterdam, 16. jan. Iz Washingtona poročajo: Čeravno Wilson in kabinet strogo molčita o prihodnem koraku v prilog miru, je vendar dovolil razloga za mnenje, da se je Wilson odločil napraviti nov izkus, da nagne Nemčijo do tega koraka, da nokaže enako svojo prostodušnost kakor ententa in naznani svoje pogoje. Predsednik se ne strinja s sološnim mnenjem, da se z izmenjavo misli o miru ni ničesar doseglo. Po njegovi sodbi se je dosegel viden napredek. Boje meni, da se morejo sedaj uveljaviti mirovne stranke v vseh vojnočilih se državah, ki doslej niso imele prilike, da bi povedale svoje mnenje. Ustvarilo se je za mir ugodno ozračje, katero treba okrepiti.

Mirovna propaganda na Angleškem.

Iz Haaga: »Reuter« je zmagoslavno poročal, da so pijani vojniki razbili mirovni shod v velikem londonskem predmestju Walthamsto: ne poroča se pa, da je bilo na stotine shodov, ki se jih je udeležilo več tisoč oseb, na katerih se je zahtevalo, naj se sphone mir, a o njih ni noben časopis poročal.

Zanimiva ruska soľba.

»Reč« z 8. t. m. (po »B. Z. am Mittag«) je pisala glasom finskih listov: Francija s svojimi 45 milijoni prebivalcev ni hotela dozdati Nemčiji dovoliti tistega narredka in prostosti, ki gre deželi s 70. milijoni prebivalcev, kar je dokazalo maroško vprašanje. Nujno potrebno je pa, da se pri pozna prosti napredek deželi, katere prebivalstvo se vedno množi, da se glede na vprašanje miru prekorači mrtva točka. Francija mora za to pripoznati Nemčiji pravice kolonij.

Francoski jug proti Angležem.

Južnofrancoski listi zadnje čase nastopajo proti Angležem. Na jugu niso zadovoljni z odgovorom sporazuma Wilsonu in dolže Anglijo, da je ona vzrok, ker se vojska nadaljuje. Nevoljni so tudi na sedanjost francosko vlado in na predsednika Poincaréja.

General Smuts zastopnik Južne Afrike na državni konferenci v Londonu.

London, 16. januarja. Uradno poročajo: Burski general Smuts, ki poveljuje angleškim bojnim silam v Vzhodni Afriki, se bo udeležil prihodnje državne konference v Londonu kot zastopnik Južne Afrike, ker je premierni minister general Botha radi važnih vprašanj, ki pridejo v bodočem zasedanju južnoafriškega parlamenta v razpravo, zadržan.

Spem adamska ofenziva sporazuma.

se bo, kakor trdi »Petit Journal«, prej pričela, kakor jo sovražnik pričakuje. Odločila bo vojsko.

Iz se e nemške narodne zveze.

Na seji nemške narodne zveze 16. t. m. so soglasno sklenili brzojaviti cesarju zahvalo, ker se tako trudi za mir. Dr. Groß je na to poročal o sestavi nove vlade in o posvetu načelnika in njegovih namestnikov pri min. predsedniku. Min. predsednik se sicer ni mogel izjaviti o podrobnostih, a izjavil je, da se bo novi red v Avstriji izvedel. Roka ni mogel povedati, ker še dotičnih načrtov ni proučil. Ni resnično, da so izvajanja min. predsednika na poslance nemško narodne zveze neugodno vplivala. Soglasno se je na to sklenila sledeča izjava: Nemška narodna zveza iznova z gotovostjo pričakuje, da bo vlada izvedla že zdavnaj priznane in zahtevano uredbo stvari v Avstriji in da bo ustvarila možnost zopetnem delovanju parlamenta.

Dr. Groß je na to poročal o sklepu načelnika glede na smotre, določene po skupnem odboru kršč. socialcev in nemških nacionalcev. Po daljši razpravi so nekaj stilištno izpremenili in načelniku naročili, naj se o izpremembah sprazume s kršč. socialci.

Glede na v letu 1915 sklenjene skupne zahteve so določili sledeče besedilo točki 6.: Preosnuje naj se državna uprava, vzdržni naj se samouprava dežela in občin, ki naj se z ozirom na posebne razmere posameznih dežela in glede na potrebe prebivalstva primerno priredi in prikrroji. Posebno naj se izvede razdelitev okrožij na Češkem in naj se nemške manjšine v drugih kronovinah primerno postavno ščiti.

Točka 7. se zdaj glasi: Kraljevina Galiciji naj se prizna posebno stališče, a popolnoma naj se varujejo koristi države, posebno v vojaškem oziru.

Točka 8. zahteva, naj se uvede nemški državni jezik.

Točka 10. slove: Pri uredbi gospodarskih razmer med Avstrijo in Ogrsko naj se najodločnejše varujejo koristi Avstrije.

Nato so razpravljali o predlogu poslanca Mühlwerta o zopetni uvedbi nemških imen na južnem Tirolskem. Razprave so se udeležili Hartel, dr. Steinwender, ki se je posebno pečal s kranjskimi in s korušskimi razmerami. Einspinner, ki se je pečal z razmerami v Dalmaciji, dalje Martekhl in dr. Groß. V zadevi so sklenili, da bodo posredovali pri min. predsedniku.

Posvet o poslovniku so odgodili na bodočo sejo.

Razpravljali so nato o prehranilnih centralah. Pokazala se je nevolja proti razmeram nekaterih central.

Glede na preosnovno železniških tarifov so sklenili resolucijo, ki zahteva med drugim varčnejše gospodarstvo pri upravi drž. železnic in popolno odpravo ugodnih vozovnin na korist posameznih močočnih kartelov in velikih podjetij. Poroča se še, da so bile razprave živahne, a stvarne. V zvezi prevladuje mnenje, da bodo novi red izvedli uno acto še pre, ko se bo sklical državni zbor. Sodi se, da se bo parlament zbral meseca marca.

Nagodbeni pogajanja z Ogrsko se bodo nadaljevala.

Dunaj, 18. jan. (K. u.) »Fremdenblatt« je zvedel, da se bodo pogajanja, ki so se večerj vršila v Budimpešti o nagodbi z Ogrsko, v kratkem nadaljevala. Ker se je posrečilo razčistiti nekaj visečih razlik, je upati, da se bo tudi še glede ostalih odprtih točk v doglednem času moglo doseči zedinjenje.

Razna poročila.

Cesarica Cita v Inomostu.

Dunaj, 18. jan. (K. u.) »Wiener Ztg.« javlja: Cesarica je večerj zvečer odpotovala v Inomost.

Dr. Rutowski na Dunaju.

Dunaj, 17. januarja. (K. u.) Sinoči je dospel iz Berlina na Dunaj podpredsednik mesta Lvov dr. Rutowski, ki so ga bili Rusi meseca junija 1915. odvedli kot talca in ga sedaj potom zamene izpustili. Rutowskega so pozdravili na kolodvoru mnogi gostevidni člani poljske kolonije ter oddelek na Dunaju mudeče se poliske legije.

Šole v avstrijskem okupacijskem ozemlju na Poljskem.

Lublin, 16. januarja. V avstrijskem okupacijskem ozemlju je tačas 2450 ljudskih šol, 600 novih se v kratkem odpre.

Novo carigradsko pristanišče bodo zgradili v zalivu med Kumkapu in Jedikule.

Združene države in Mehika.

Newyork, 15. januarja. Reuter poroča: Ameriško-mehikanski komisiji se ni posrečilo odstraniti težkoč, ki obstojajo med obema državama. Komisijo so razpustili. Kljub temu so svetovali ameriški člani Wilsonu, naj zopet pošlje poslanika Fletcherja na njegovo mesto v Meksiko in odpošlje iz Mehike ekspedicijo pod poveljstvom generala Pershinga.

Dnevne novice.

— **Naše ljudstvo.** Dušno in telesno zdrava, gospodarsko močna in zlasti patrijotično zavedno je občina Col pri Vipavi. Od 12. dec. 1914 ima vedno okrog 600 do 1200 mož vojaštva, a dekleta in žene so ostale dosedaj vedno korenito zveste in nedotakljive. Navadno je dajala zrakočista občina razmeroma vsako leto največ vojakov v Vipavski dolini, in tudi sedaj jih je pod orožjem, večinoma v bojni črti, okrog 137, med katerimi je že 21 mrtvih, več pogrešanih, nekaj ujetnikov, drugi v bojni črti med »železnimi«. Poleg tega je podpisala občina, ne broječ 1000 oseb, 182.000 K V. vojnega posojila po župnijskem uradu, 45.000 K po šolskem uradu, in gotovo nad 20.000 K zasebno. Čast občanom in zgled vsem drugim slovenskim občinam.

— **Podpišemol** »Eidinost« piše: Ne sovražimo Nemcev, ker bi pisali najžalostnejše izpričevalo samim sebi, ako bi mrzili tak kulturni narod s tolikimi zaslugami za napredek človeštva. Pobijamo le grde izrastke njegovega političnega življenja. Borba naša gre za uresničenjem resnične želje, da bi se v vseh delih nemškega naroda, zlasti pa pri njega političnem vodstvu, misljenje in čuvstvovanje glede nas Slovanov evolucioniralo, da bi namesto pretiranega kulta lastnega naroda stopila izčiščena in prosvitljena ljubezen do samega sebe, združena s spoštovanjem do drugih narodov! Mi želimo živeti v miru z nemštvom v naši državi in nikdar ne bomo odrekli Nemcem cene, ki so si jo pridobili z delom na polju človeške kulture. Mrzije do Nemcev ne poznamo; grde izrastke, ki jih izvestni slugi satana narodne despocije hočejo presajati v njegovo politično in čuvstveno življenje — to pa bodo Slovani v državi pobijali, kolikor bodo le segale njihove moči.

— **Odlikovanja.** Red železne krone 3. vrste z vojno dekoracijo sta dobila polkovnik 28. pp. Viljem Košak, poveljnik neke gorske brigade in poročnik 87. pp. Edvard Vogelhuber. — Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo sta dobila nadporočnik 67. pp. Josip Vončina in stotnik 87. pp. Josip Jonas. — Ponovno najvišje pohvalno priznanje je dobil ritmojster 12. ulanskega polka Pavel Glančnik. — Najvišje pohvalno priznanje je dobil nadporočnik 86. pp. Avgust Vedernjak. — Zlat zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil sanitetni praporščak 17. pp. Josip Steinberger. — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil nad. stražmojster 7. dež. orož. pov. Ivan Drašler.

— **Vojaška odlikovanja na državni železnici.** C. in kr. 5. armadno poveljstvo je v priznanje hrabrega obnašanja pred sovražnikom podelilo: Cigoj Francu, premikalcu, obratni urad Trst, Hmeljak Leopoldu, ogibalcu, postajni urad Rihemburg, in Michelis Nazariju, postajnemu delavcu, obratovalni urad Gorica, — bronasto hrabrostno svetinjo; za izvrstno službovanje pred sovražnikom je navedeno poveljstvo izreklo pohvalno priznanje revidentu Zuliger Ferdinandu, 3. odd. C. in kr. vojno transportno vodstvo št. 9 v Ljubljani je izreklo revidentu Dominiku Osretich, namestnemu načelniku za obratno službo v Trstu, v priznanje izvrstnega službovanja kot namestnik načelnika na Opčinah pohvalno priznanje.

— **Odlikovanje usmiljenega brata.** Cesar je podelil goriškemu usmiljenemu bratu Nikodemu Francu Lukežu za njegovo požrtvovalno delovanje pri strežbi ranjenih vojakov na fronti zlati zaslužni križec na traku hrabrostne kolajne.

— **Iz Tržiča.** (Nesreči v tovarni.) V čevljarški tovarni K. Mally se je ponorečil 15letni delavec Perko iz Križa. Čevljarški stroj mu je odsekal prst na roki. — V strojarni K. Mally je 16letni Fr. Poljanec popravljali jermen, ki goni nek stroj. Jermen je prijel mladeniča za predpasnik in ga težko poškodoval. Poljanec trpi hude bolečine, a je upanje, da okreva.

— **Iz Kamnika.** Kakor že lanski Božič, tako so bili tudi letos obdarovani vojaki v tukajšnjih bolnišnicah. Razdelilo se je kakih 300 zavitkov s pecivom, sadjem, pisalno pripravo, ter nad 8000 cigaret med

nje. Skoro vsi so bili tudi obdarovani z molki in svetinjicami, za kar so bili še posebno hvaležni. Bog povrne stotero vsem dobrotnikom, ki so v ta namen kaj prispevali, zlasti pa blagi gđ. Tereziji Hribar, ki je nabirala darove, ter vse uredila. Sploh se ona že od začetka vojske neumorno in požrtvovalno trudi za naše hrabre vojake.

— **Poročil se je** v Gornjem gradu gospod Josip Korban, učitelj, z tamošnjo učiteljico gđ. Justo Samobor.

Glčorijski Jeftanovič, voditelj bosensko-hercegovaških Srbov, je bil izpuščen dne 13. t. m. iz zapore sarajevskega okrajnega sodišča, ko je prestal zapor enega leta ječe.

— **Umrli** je v Mariboru sin vodje zemljiške knjige v pokoju g. Franc Senekovič ml., star 43 let.

— **V Preski pri Medvodah** so zadnji dan minulega leta pokopali prvega ondi nastanjenega begunca, 47letnega Franca Devetaka iz Sovodenj na Goriškem. Rajni, vseskoji poštenjak, zapušča samo priletno ženico.

— **Odmera davka o vojnem dobičku.** Izpisek iz plačilnih nalogov o do sedaj odmerjenem davku na vojne dobičke za cenični okraj Rudolfovo je pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Rudolfovem (soba št. 1), v času od 18. do 31. januarja t. l. ob navadnih urah javno razgrnjen vsakomur na vpogled.

— **Iz seznama izgub št. 509.** Inf. Bučinek Franc, 87. pp., 10. s., Podgorje, 1897, mrtev (14. 9. 1916); inf. Budja Mihael, 87. pp., 6. s., Trnovci, 1892, mrtev (17. 9. 1916); inf. Čelega Anton, 97. pp., 5. s., Buje, 1888, mrtev (23. 8. 1916); inf. Černec Franc, 87. pp., 12. s., Oplotnica, 1894, mrtev (15. 9. 1916); inf. Černič Josip, 87. pp., 4. s., Gragar, 1893, mrtev (14.—20. 9. 1916); poddes. Cigler Filip, 87. pp., 4. s., Ptuj, 1894, mrtev (14.—20. 9. 1916); inf. Čirič Ivan, 87. pp., 6. s., Radislavci, 1895, mrtev (14. 9. 1916); inf. Dernač Alojzij, 87. pp., 1. s., Artič, 1893, mrtev (15. 9. 1916); inf. Devetak Josip, 97. pp., 2. nad. s., Nabrežina, 1887, ujet; inf. Es Ivan, 87. pp., 4. s., Šoštanj, 1883, mrtev (14.—20. 9. 1916); inf. Gobič Andrej, 87. pp., 4. s., Rajnkovec, 1894, mrtev (14.—20. 9. 1916); inf. Godina Jurij, 97. pp., 3. nad. s., Trst, 1890, ujet; inf. Godina Josip, 97. pp., 5. s., Trst, 1887, mrtev (22. 8. 1916); inf. Golob Alojzij, 87. pp., 5. s., Ptuj, 1896, mrtev (19. 9. 1916); lovec Gorjup Anton, 8. lov. baon, Celje, 1896, mrtev (15.—31. 8. 1916); inf. Govedič Henrik, 87. pp., 5. s., Ljutomer, 1895, mrtev (19. 9. 1916); inf. Grifič Ivan, 87. pp., 5. s., Konjice, 1893, mrtev (15. 9. 1916); inf. Hladnik Lovrenc, 87. pp., 3. s., Kranj, 1878, mrtev (17. 9. 1916); inf. Hren Matija, 87. pp., 9. s., Konjice, 1894, mrtev (15. 9. 1916); inf. Hrovat Karel, 87. pp., 8. s., Št. Peter, 1884, mrtev (14. 9. 1916); poddes. Inkret Franc, 87. pp., 6. s., Šmarje, 1882, mrtev (16. 9. 1916); inf. Jakše Franc, 87. pp., 7. s., Vesoviče, 1892, mrtev (17. 9. 1916); inf. Jelen Martin, 5. dom. pp., 16. s., Trbovlje, 1883, ujet; inf. Jež Franc, 97. pp., 2. s., Gragar, 1886, ujet; inf. Klemenčič Franc, 87. pp., 1. s., Ptuj, 1885, mrtev (15. 9. 1916); inf. Klinc Josip, 87. pp., 7. s., Tolsti vrh, 1896, mrtev (17. 9. 1916); inf. Kljun Josip, 97. pp., 6. s., Naklo, 1885, ujet; poddes. Knaus Franc, 87. pp., 5. s., Trbovlje, 1891, mrtev (15. 9. 1916); inf. Kompare Karel Franc, 97. pp., 3. nad. s., Ajdovščina, 1886, ujet; inf. Kompolšek Karel, 87. pp., polkovni štab, Št. Pavel, 1885, mrtev (15. 9. 1916); inf. Kos Ivan, 97. pp., 4. nad. s., Avber, 1888, ujet; četovodja Košar Tomaž, 87. pp., 5. s., Pristova, 1877, mrtev (15. 9. 1916); inf. Kovačič Alojzij, 87. pp., 6. s., Ljutomer, 1876, mrtev (17. 9. 1916); poddes. Krajnc Franc, 87. pp., 11. s., Konjice, 1893, mrtev (15. 9. 1916); inf. Krajnc Peter, 87. pp., 8. s., Št. Ilj, 1890, mrtev (18. 9. 1916); inf. Leban Alojzij, 97. pp., 2. nad. s., Grahovo, 1893, ujet; inf. Lenko Maks, 97. pp., 2. s., Luče, 1892, mrtev (20. 9. 1916); inf. Majerič Jurij, 87. pp., 1. s., Mihalovci, 1897, mrtev (17. 9. 1916); inf. Marovšek Mihael, 87. pp., 5. s., Celje, 1894, mrtev (15. 9. 1916); inf. Medved Josip, 87. pp., 1. s., Globoko, 1883, mrtev (19. 9. 1916); poddes. Medvešek Ivan, 87. pp., 1. s., Blanca, 1894, mrtev (15. 9. 1916); inf. Meh Franc, 87. pp., 11. s., Šoštanj, 1897, mrtev (16. 9. 1916); inf. Merhar Anton, 5. dom. pp., 38. maršstot., Postojna, 1896, mrtev (2. 8. 1916); inf. Mršnik Pavel, 87. pp., 6. s., Trnovo, 1890, mrtev (16. 9. 1916); inf. Murkovič Josip, 87. pp., 9. s., Vel. Nedelja, 1895; mrtev (18. 9. 1916); inf. Nuntič Ivan, 87. pp., 4. s., Šmarje, 1895, mrtev (14.—20. 9. 1916); inf. Oblak Anton, 5. dom. pp., 15. s., Žiri, 1892, ujet; inf. Obrovnik Pavel, 87. pp., 1. odd. stroj. p., Kot, 1892, mrtev (14.—20. 9. 1916); inf. Očepek Josip, 87. pp., 5. s., Sv. Krištof, 1897, mrtev (19. 9. 1916); inf. Palčič Mat., 97. pp., 4. s., Iga vas, 1893, mrtev (27. 8. 1916); inf. Pavletič Albert, 97. pp., 9. s., Bilje, 1891, ujet; inf. Pepelnik Franc, 87. pp., 6. s., Ptuj, 1896, mrtev (15. 9. 1916); inf. Pir Ivan, 97. pp., 5. s., Vrtojba, 1896, mrtev (24. 8. 1916); inf. Pirnik Henrik, 5. dom. pp., 15. s., Trbovlje, 1892, ujet; inf. Plaznik Franc, 87. pp., 2. s., Bras-

lovče, 1895, ujet; inf. Plesničar Ivan, 97. pp., 1. nad. s., Solkan, 1893, ujet; inf. Preskar Franc, 87. pp., 7. s., Brežice, 1894, mrtev (17. 9. 1916); inf. Primožič Alojzij, 97. pp., 3. nad. s., Temnica, 1897, ujet; inf. Rojko Franc, 87. pp., 2. s., Vurberg, 1894, mrtev (20. 9. 1916); poddes. Rotter Avgust, 87. pp., 5. s., Trbovlje, 1891, mrtev (18. 9. 1916); inf. Rudolf Franc, 5. dom. pp., Podgrad, 1889, ujet; inf. Sale Boštjan, 87. pp., 10. s., Celje, 1882, mrtev (16. 9. 1916); desetenik Sedevič Štefan, 97. pp., 5. s., Gragar, 1888, ujet; inf. Šircelj Josip, 97. pp., 3. nad. s., Jablanica, 1897, ranjen in ujet; inf. Škoberne Rudolf, 87. pp., 11. s., Brežice, 1895, mrtev (17. 9. 1916); inf. Slave Jakob, 5. dom. pp., 15. s., Postojna, 1883, ujet; četovodja Tkavc Jernej, 87. pp., polk. štab, Šmartno, 1890, mrtev (15. 9. 1916); inf. Tomažič Leopold, 5. dom. pp., 5. s., Avber, 1889, mrtev (20. 9. 1916); četovodja Uršnik Avgust, 87. pp., 9. s., Trbovlje, 1891, mrtev (16. 9. 1916); inf. Virant Ivan, 87. pp., 7. s., Celje, 1886, mrtev (14. 9. 1916); inf. Vrečar Jernej, 87. pp., 3. s., Celje, 1896, mrtev (17. 9. 1916); poddes. Zemljič Lovrenc, 87. pp., 1. s., Radvanje, 1879, mrtev (16. 9. 1916); inf. Živec Franc Mihael, 97. pp., 3. nad. s., Tomaj, 1892, ujet; desetenik Zorko Ivan, 87. pp., polk. štab, Konjice, 1893, mrtev (15. 9. 1916); inf. Zvegljč Jurij, 87. pp., 2. s., Brežice, 1879, ujet.

Iz seznama izgub št. 511. Poddes. Založnik Jakob, 2. saperski bat., 6. st. Oplotnica, 1887, mrtev (1. jul. 1916).

— **V seznamu izgub št. 512** so zabeleženi: nadporočnik Rudolf Brož, mrtev; dr. Fr. Kandare, praporščak v rez., ranjen; Karel Ovčjak, poročnik v rez., Pliberk, mrtev; Alojzij Vuk, kadet v rez., Gorica, ranjen; Aleksander Gregorovič, enoletni prostovoljec, Trst, ujet; Štefan Lovšin, enoletni prostovoljec, Postojna, ujet; Vladimir Stepančič, enoletni prostovoljec, Sežana, ujet.

— **Usmiljenim srcem** priporočamo pogorelca Mihaela Pavloviča, po domače Lukana iz Palčij. Koncem lanskega leta mu je pogorel skedenj in hlev in v hlevu 4 govedi (2 vola) in 3 prešiči. Mož je že 60 let star, ima sina v vojski ter kot pošten, krščanski mož usmiljenja vreden. Kdor hoče kaj darovati, naj pošlje ali njemu ali kuracijskemu uradu v Trnje — Št. Peter, Kras.

Ljubljanske novice.

Iz Najnovejši doprsni kip Njegovega Velikanstva cesarja Karla, modeliran od znanega kiparja Emila Janauscheka, je razstavljen v izloženem oknu cvetlične trgovine I. Wider v Šelenburgovi ulici, tvrdke Krisper nasproti mestnega magistrata in v »Kinu Central«. — Čisti dobiček je namenjen soškemu fondu in znaša cena kipu 60 K, k temu krasno opremljena stenska polica — konsol — s cesarsko krono, cena 30 K. Kip, ki je lepo dovršeno umetniško delo, je razstavljen tudi na Dunaju in v Budimpešti in ga v nakup najtopleje priporočamo.

Iz Ondriček v Ljubljani. V koncertu »Glasbene Matice« 24. t. m. nastopi v Ljubljani zopet svetovni mojster glasbe. C. kr. komorni virtuozi Fran Ondriček je v sedanjih generacijah prvi češki goslar-umetnik, ki si je že pred 30 leti pridobil izven mej svoje domovine pri vseh narodih v Evropi in Ameriki svetovno slavo v izredno veliki meri. Češki mojstri kakor Kubelik, Kocian so nastopili šele pozneje. Ondriček spada med umetnike velikane. Veliko ljubezen in zanimanje do Slovencev je Ondriček izkazoval takoj ob začetku svoje slave. Prihajal je k nam koncertirati v dobi, ko nas še ni noben drug svetovni umetnik hotel počastiti. Tudi razvoj slovenske glasbe z veseljem že skozi 30 let zasleduje. On je doslej edini češki goslar virtuozi, ki je bil od cesarja odlikovan z izredno častjo avstrijskega komornega virtuoza. Igral bo v sredo krasen spored.

Iz Oddaja jajc v mestni vojni prodajalni za otroke do 4. leta. Prihodnje dni se bodo v mestni vojni prodajalni v Gosposki ulici št. 7 oddajala jajca in sicer onim strankam, ki se izkažejo z belo izkaznico za mestno vojno prodajalno. Bele izkaznice je izdala mestna aprovizacija svojčas za otroke do četrtega leta. Novih izkaznic pa aprovizacija nič več ne izdaja. Za vsako osebo dobe stranke po pet jajc (za kolikor oseb je namreč bila izdana izkaznica). Vsako jajce stane 32 vinarjev. Da se prepreči naval, se določa naslednji red: V soboto dne 20. januarja pridejo na vrsto črke in sicer dopoldne A do Be, popoldne Bi do konca B. V ponedeljek dne 22. januarja dopoldne C in Č, popoldne D. V torek dne 23. januarja dopoldne E do F, popoldne G. V sredo dne 24. januarja dopoldne H in I popoldne J. V četrtek dne 25. januarja dopoldne K do Kop, popoldne Kor do konca K. V petek dne 26. januarja dopoldne L, popoldne M. V soboto dne 27. januarja dopoldne N, popoldne O. V ponedeljek dne 29. januarja dopoldne P do Pod, popoldne Pog do konca P. V torek dne 30. januarja dopoldne R do Ri, popoldne Ro do konca R.

V sredo dne 31. januarja dopoldne S do Si, popoldne Sk do konca S. V četrtek dne 1. februarja dopoldne Š, popoldne T. V soboto dne 3. februarja dopoldne V, popoldne U in W. V ponedeljek dne 5. februarja dopoldne Ž, popoldne Z. Zamudniki pridejo na vrsto dne 6. in 7. februarja. Vojna prodajalna je odprta vsak dan izven praznikov in nedelj in sicer od pol 8. ure do 11. ure dopoldne ter od 3. do 7. ure popoldne.

Iz štiridesetletnice poroke obhajata v nedeljo dne 21. jan. tuk. trgovec g. Lovro Blaznik in njega gospa soproga rojena Alojzija Pettauer.

Primorske novice.

V Soči, kjer je vsled bližine sovražnika ostalo le dobro tretjino ljudi na svojih domovih, so podpisali občinarji V. vojnega posojila dosedaj 35.000 K.

Pritožbe s Primorskega na pošto upravo. S Primorskega se nam piše: Višek nereda vsaj naših bližnjih c. kr. poštних uradov je, da časniki z Dunaja oziroma Gradca rabi k nam navadno tri dni manj, kot časniki iz par 100 km bližje Ljubljane; in kolikokrat časopis sploh izostane. Dejstvo je, da uprava »Slovenca« odda list še isti večer, ko izide v razpošiljatev. Dunajski in graški listi takoj ko izstopijo iz vlaka neustrašeno svojo pot skozi fronto, a ubogi, inace velezaslužni »Slovenec« mora šepati, sicer ne vem uprav na katerem poštne uradu. (Hvala za ta dopis, ki le potrjuje naše stare pritožbe. Ako ne bo tu reda, ne bomo več prosili, ampak bomo dobili pot, da merodajni krogi posvetijo v to zadevo tako kot zaslužili Ur.)

Sv. Tomaž. Na praznik Sv. treh Kraljev popoldne ob treh se je vršil tu veličasten pogreb blagopokojnega preč. g. vikarja Alfonza Poljšaka. Udeležba domačega ljudstva kakor tudi iz okolice je bila naravnost impozantna — pač živ dokaz, kako priljubljen je bil nepozabni blagopokojnik. Sprevod je vodil ob bilni asistenci č. duhovščine črniškega dekanata preč. g. dekan Novak, ki je obdrževal v cerkvi tudi zelo pretresljiv, poslovičen govor. Naj posnemamo nekatere podatke iz pokojnikovega življenja! Rojen je bil blagi pokojnik v Šmarjah na Goriškem 11. julija leta 1853. iz občešpoštovane družine Poljšakove, ki je dala naši škofiji dva brata duhovnika: pok. preč. g. Jožefa Poljšaka, večletnega župnika v Prvačini, in ga našega blagopokojnika — preč. g. Alfonza. — Mladi Alfonz je bil zelo nadarjen deček; zato so ga dali starši v šole, kate-re je dovršil vse z odliko. Kot bogoslovec je bil eno leto prefekt v deksem semenišču. V duhovnika pa je bil posvečen dne 27. avgusta 1876. Prva njegova kaplanska služba je bila v vipavskem Sv. Križu. Po svoji vnemi in milosrčnosti si je tekom štirih let tako pridobil srca vseh, da živi med tamošnjimi duhovniki še vedno v najboljšem spominu. Iz Sv. Križa je prišel eno leto za kaplana v svojo rojstno faro Šmarje in od tam dve leti v Komen. Iz Komna pa je bil premeščen leta 1884. za vikarja k Sv. Tomažu, kjer je služboval skoro tik do svoje smrti skozi dolgo dobo 32 let. Drugače vedno zdrav, bolehal je zadnjih osem let vedno bolj, a šele splošna onemoglost ga je letos prisilila, da je zaprosil za pokoj, ki pa ga je užival le nekaj mesecev — res vzor pridnega delavca v vinogradu Gospodovem, v katerem je delal do noči svojega življenja. Za svojo osebo silno skromen, žrtvoval je mnogo truda in denarja za olepšavo hiše božje. Ob njegovem prihodu je bila nova cerkev ravno dozidana in pokrita. V dolgi vrsti let pa jo je vedel blagi pokojnik tako okusno in snažno urediti, da je sedaj ena najlepših v vipavski dolini. Nov zvonik, nove orgle, novi zvonovi in vsa cerkvena oprava so sad in plod njegovega truda. Tako si je postavil v štomaški cerkvi najlepši spomenik, a lepšega še v srcih svojih duhovnikov s svojo gorečnostjo v cerkvi in šoli, katero je tudi kot učitelj vodil 24 let. — Posebno izrazita je bila njegova pobožnost do Marije Device; na poti si ga srečal navadno s svetim rožnim vencem v roki. Enako pristrano pobožnost je gojil tudi do presvete Evharistije; dokler je mogel, je vodil vsako nedeljo sam uro molitve. O njegovi milosrčnosti pa bi vedeli največ pripovedovati štomaški reveži, ki so se v vsaki potrebi obračali do njega, in se jih je tako lepo spomnil tudi v svoji poslednji volji z ustanovitvijo ubožnega sklada. — Na svojo duhovnijo je bil navezan s celim srcem in niti strah pred sovražno invazijo ga ni mogel — dasi bolehnega — prisiliti do tega, da bi bil zapustil svoj ljubljani štomaž. Za svoje ovčice se je žrtvoval 32 let, med njimi je našel tudi svoj večni počitek. Umrli je najlepše smrti. — Dobrotljivi Bog mu bodi plačnik! Med nami pa časten mu spomin!

Prebivalstvo Pulja po narodnosti. V mestu Pulju je bilo v l. 1915 23 od sto Slovanov, Hrvatov in Slovencev samih pa 22 od sto. V občini Pulj — torej z okolico vred — pa je bilo Slovanov 32 od sto. V občini puljski je torej blizu tretjina prebi-

valstva slovenske narodnosti. Najboljši dokaz za številnost prebivalstva pa je dejstvo, da je tedanji župan dr. Barsan — čistokrvni Italijan — že v letu 1875. zahteval od svojih uradnikov poznanje hrvaškega jezika. To je bilo eno dejstvo iz prošlosti. Drugo pa je, da je bilo pred kakimi dvajsetimi dnevi videti po zidovih Pulje oglaš »Municipio di Pola« samo v italijanskem jeziku, a pozneje še oglaš, ki se je nanašal na legitimacije za mleko, namenjen za mesto in okolico, samo v nemškem jeziku... Komentarija ne pišemo.

Zajednica Srca Jezusovega za Trst ima svoj sestanek v četrtek dne 25. jan. v Marijinem domu. Predsednik.

Slovenec iz Gorice. Italijani so mnogo Slovencev spravili iz Gorice v notranjost Italije, ker so jih qvajali iredentovci. Celo stari tobakarnar Hovanski rodom Poljak, je moral iti. Drugi pa so tam in tako je pisala znana gospa Fonova, krčmarica na Solkanski cesti, da ne more več bivati v svoji hiši, ker je preblizu fronte, zato stanuje v središču mesta na Korzu Vittorio Emanuele.

Županstvo Šempas naznanja svojim občinarjem, da kdor želi iti domov obrezovat trte, naj se zgasi pri županstvu, Poljanska cesta št. 73 v Ljubljani. Kdor ne more priti osebno, naj to naznani po dopisnici ter naj navede svojo starost in sedanje bivališče. Kdor ni naznanil še svojega naslova, naj to nemudoma napravi v svrhu raznih vprašanj.

Imenovanje zaupnikov v begunskih vprašanjih za Kranjsko, Goriško in Spodnje Štajersko. Na predlog goriškega deželnega odbora, podanega pomožnemu odboru za begunce z juga na Dunaju, je notranje ministristvo imenovalo za zaupnike v begunskih vprašanjih za Kranjsko, Goriško in Spodnje Štajersko: Ivana Mermolja, predsednika Gospodarske zadruge za goriško okolico (sedaj v Tacnu št. 28 pri Ljubljani); Frana Černica, župana iz Šempetra pri Gorici (sedaj v Tacnu št. 7 pri Ljubljani) in deželnega poslanca Antona Mikuža (sedaj na Slapu ob Idriji).

Ljudsko gibanje v Trstu. L. 1914. je bilo v Trstu rojenih 6437, umrlo je 4815 oseb; leta 1915. je bilo rojenih 4222, umrlo je 4963 oseb; leta 1916. je bilo rojenih 1768, umrlo je 4101 oseba. Leta 1915. in 1916. je bilo tedaj rojenih 5990, umrlo pa je 9064 oseb, število prebivalstva se je tedaj zmanjšalo za 3070 oseb. Največ žrtev je zahtevala jetika, leta 1915. je umrlo na jetiki 990 oseb.

Živila v Trstu. Tržaška aprovizacijska komisija bo od 15. do 20. t. m. razdeljevala naslednja živila: Testenine po 1 K 76 v. kg. 1/4 kg na osebo, fižol po 1 K kg, 1/3 na osebo; emendolski sir po 9 K kg, 6 dek; žgani ječmen za kavo po 1 K 20 vin. kg, 10 dek; jajca po 22 vin. komad (2 jajci); surovo maslo po 12 K 50 vin. (6 dek); špica po 10 K kg (6 dek); krompir po 20 vin. kg (1 kg).

Slabo se ji je obneslo, 54letna M. Č., doma s Primorskega, sedaj stanujoča v Trstu, se je udala skušnjavi ter ukradla v trgovini Emilije Petek v ul. della Guardia ročno torbico navedene trgovke, v kateri je bilo 614 K gotovine. Trgovka je tatvino kmalu opazila in javila stvar policiji, kateri je osumljena žensko natančno opisala. Dva policijska agenta sta žensko kmalu izsledila in jo odvedla na komisarijat. Tu je odločno tajila, da bi kaj vedela o tatvini; toda kmalu se odpro vrata in v pisarno pride 10letni deček ter izroči komisarju torbico, ki so jo takoj spoznali za last trgovke Petek. V nekem skritem predalu so našli še vseh 530 K, 84 K, ki so bile v sprednjem predalu je pa manjkalo. Deček, po imenu Josip Miletič, je rekel, da je torbico ravnokar našel na ulici. Sedaj je nesrečna M. Č. priznala, da je res vzela torbico, a jo medpotoma na komisarijat skrivši vrgla proč. 84 K je skrila v postelji, kjer so denar tudi našli. Trgovka Petek je materi vrlaga dečka z veseljem izročila 10% najdenine t. j. 53 K.

Ljudsko gibanje na Reki. Leta 1916. je bilo sklenjenih 94 zakonov nasproti 133 v letu 1915. Večina sklenjenih zakonov odpade na stare osebe, ločene in vojake, ki so hoteli izpolniti kako dolžnost; med mladimi svobodnimi ljudmi pa je bilo sklenjenih le čisto neznatno število zakonov. Rodilo se je 1916. leta 788 otrok nasproti 1174 leta 1915. in 1921 leta 1914. Kakor so padla rojstva, tako se je zvišala umrljivost. Leta 1916. je umrla 1201 oseba nasproti 1165 leta 1915. V tem številu pa niso vpoštete vojaške osebe. Posebno velika je umrljivost med otroci in to radi pomanjkanja mleka in slabe prehrane sploh.

Gospodarstvo.

— **Zamena zakladnic prvega in drugega vojnega posojila.** Dunaj, 18. januarja. Poštnohраниliščni urad razglaš: Sijajni uspeh V. vojnega posojila in močno povpraševanje po državnih vrednostnih papirjih sta nagnila finančnega ministra, da nudi posestnikom prvega in drugega vo-

negu posojila priložnost, da zamenjajo svoje zakladnice z novimi zadolžnimi listi v 40 letih plačljivega V. vojnega posojila. Zamenjava se izvrši pod naslednjimi pogoji: 1. Sprejemna vrednost prvega vojnega posojila znaša 98 K 60 vin., drugega vojnega posojila pa 94 K 75 vin. za vsakih 100 K nominala, dočim se zaračuna zakladno posojilo z 92 K za 100 K nominala. 2. Davčne in druge ugodnosti, ki veljajo za V. vojno posojilo, se raztegnejo tudi na komade, ki se izdajo potom zamenjalne operacije. 3. Zneski, ki nastanejo iz kurzne razlike pri obrestih, se povrnejo v gotovini, o čemer se zaračunajo obresti pri prvem vojnem posojilu z zneskom 92 vin. za 100 K nominala, pri drugem pa s 46 vin. za 100 K nominala. Zamena se začne dne 20. januarja ter se zaključi s koncem februarja 1917. Pri prvih vojnih posojilih so se nudile samo zakladnice na kratek rok ter so jih zato podpisale tudi osebe in korporacije, ki bi bile dale prednost trajnemu posojilu. Od teh posestnikov je pričakovati, da se bodo radi poslužili prilike, da zamenjajo zakladnice za trajno posojilo.

Razglas c. kr. deželnega predsednika na Kranjskem, s katerim se dovoljuje prodaja plemenskih prešičev in prešičev za rejo. V delni izpremibi tuuradnega razglaš z dne 23. oktobra 1916, št. 32.673, s katerim so se sejmji za govedo in prešiče ostavili, in sklicaje se na tukajšnja razglaš z dne 3. in 28. novembra 1916, št. 33.632 in št. 35.140, se dovoljuje, da se smejo ob spodaj navedenih dnevih in v ondi omenjenih krajih prignati in prodajati plemenski prešiči in prešiči za rejo, in sicer: v političnem okraju Krško: dne 25. jan. 1917 v Radečah; 3. febr. 1917 v Krškem; 7. febr. 1917 v Št. Jerneju; 24. febr. 1917 v Bučki; 1. marca 1917 v Škocijanu; 12. marca 1917 v Dernovem; 24. marca 1917 v Mokronogu; 26. marca 1917 v Kostanjevici; 5. aprila 1917 v Mokronogu; 12. aprila 1917 v Št. Jerneju; 23. aprila 1917 v Radečah; 25. aprila 1917 v Bučki; v političnem okraju Kranj: dne 3. febr. 1917 v Poljanah; 5. februarja 1917 v Kranju; 5. marca 1917 v Kranju; 30. marca 1917 v Cerkljah; 2. apr. 1917 v Kranju; v političnem okraju Rudolfovo: dne 23. jan. 1917 v Rudolfovem; dne 5. febr. 1917 v Rudolfovem; 15. febr. 1917 v Kandiji; 5. marca 1917 v Rudolfovem; 15. marca 1917 v Kandiji; 2. aprila 1917 v Rudolfovem; 17. aprila 1917 v Rudolfovem; v političnem okraju Kamnik: dne 20. jan. 1917 v Kamniku; 9. febr. 1917 v Mengšu; 24. febr. v Moravčah; 12. marca 1917 v Kamniku; 17. marca 1917 v Mengšu; 2. aprila 1917 v Moravčah; v političnem okraju Črnomelj: dne 1. febr. 1917 v Črnomlju; 6. marca 1917 v Črnomlju; 3. aprila 1917 v Črnomlju. Prignati, oziroma prodajati se sme samo na oblastveno odobrenem sejmišču. Druga živila, kakor plemenski prešiči in prešiči za rejo, se ne smejo prignati. Prekupci in mešetarji izključeni.

Kako je na Ruskem.

Nek trgovec, ki je delj časa bival v Petrogradu in Moskvi, je po vrnitvi pojasnil nekemu časnikarju sedanje razmere v carski državi tako-le:

Na Ruskem sem bil sedaj dva meseca. Že prej sem bil večkrat tam, zadnjič lani februarja in marca. Razloček med tedaj in sedaj je prav velik. Denar je bil takrat srebrn in od bakra — danes ga ni bora več kovinskega, sam papir do 10 kopejk, domala pismenim znakom podoben. Takrat se je za drag denar še dobilo živil, sedaj ni bilo ne sladkorja ne mleka, kruha in masla pa je bilo dobiti le z naporom. Trgovine s temi živila so oblegale od ranega jutra lačne množice in največkrat nič dobile, ker je zaloga pošla nemudoma. Meso je tako drago, da si ga morejo privoščiti le najbogatejši ljudje, štiri dni v tednu je sploh prepovedano. Majhen zajuterk — vodena juha in za oreh mesa — v priprosti gostilni je stal 5 rubljev, pred vojno je stal boljše 70 do 80 kopejk. Riba je znana le še na papirju. Kdor si kupi za visok znesek kosček, ga ne more jesti, ker ni užiten. Za vožnjo od finskega kolodvora do proškepta (prej je veljala 2 rublja), sem plačal 15 rubljev in še sem komaj dobil voznika. Ubožna hotelska sobica je veljala 11 rubljev in v tem razmerju vse vprek.

Po cestah mrgoli prosjakov, izvečine vojnih invalidov in drugih revnih meščanov. Ti siromaki dobe, kakor sem čul iz prav zanesljivega vira, mesečno 3 rublje podpore. Kako pribijajo, ne morem umeti. Civilno ljudstvo je bilo neznano: razcapane, slabotne postave, ki so se vlačile brez posla po cestah. Mnogo novopozvanih je bilo videti na poti v fronto, a mladih nič. Prišli so ž njimi visoko v leta. In kakšni vojaki! Kako je izgledala obleka, niti ne govorim. Še zdaj se mi gabi smradu in umazanosti, ki jih je obdajal. Lahko si mislimo, s kakimi čustvi so šli le-ti v vojno. Da bi onayili kaj več kakor popa-

dali — težko. Soditi po njihovih vajah, so bili povsem topi in nerazodni za vojaško izobrazbo, s katero so jih pitali.

A vsi krogi mislijo enako o vojni. Ako smo svoj čas čuli na Nemškem prislovico: Kaznuj Bog Angleško! dobiva ta prislovica veljavo tu sedaj. Poznavalec razmer mi je pravil, da je Angleška zarubila vse, kar ima količkaj vrednosti v državi: železnice, rudnike, gozdove, vse. In Angleška je, ki sili do smrti utrjeno deželo, da nadaljuje z vojno.

Trgovine ni nobene. Le blago, ki je prinese kdo s seboj, more prodati, prevažati blaga ni mogoče; ves prevoz je zavzelo vojaštvo. Če se spomnim nazaj na ta dva meseca, mi je povsem neumevno, kako se more še vzdržati ljudstvo in dežela. Čeprav sem tako srečen, da mi ni bilo treba štediti na novih za hrano, kem si nakopal grižo, ki jo je povzročila sklaba hrana.

Naj si bode kdo domač v Petrogradu ali Moskvi, kakor hoče, spoznati ti dve mesti ni več mogoče. Niti popisati ne morem, kako je sedaj tam. Le toliko rečem, da je sila in siromaščina povsod tam še mnogo mnogo hujša, kakor si more kdo predstavljati iz daljave.

Razne novice.

Ameriška krizarica ponesrečila. Ameriška krizarica »Miwaukee« je zadela ob skale na obali Kalifornije. Zadnja poročila pravijo, da je izgubljena.

12 oseb utonilo je 13. t. m. pri Krotzenburgu. Brod na katerem so se vozili, se je prekucnil; 13 oseb so rešili.

Optofon. Kakor poroča »Journal« je sestavil profesor Fournier d'Albe aparat »optofon«, ki daje slepecem, ki so oslepel v vojni, možnost, da čujejo barve. Aparat se opira na dejstvo, da poznanje luči in barv ne izgine več iz spomina. Ako torej slepec v mislih avtomatično vzbudi to poznanje n. pr. poznanje rdeče barve, se mu pojavijo v možganih predstave, ki mu vzbude občutke barve. Nalogo, da vzbudi te občutke, ima prvina »selen«, ki oddaja bolj ali manj močne električne žarke, kakor je že močna luč, ki vpliva nanj. Telefon. prejemalec, ki je vdalan krog seleni, prenaša v donečih valovih svetlobne vale in tako izdaja osvetljene predmete, ki se nahajajo n. pr. v sobi ali kjer že. S pomočjo aparata, ki je seveda sestavljen še kar najprosteje, je več v vojni oslepelih natančno spoznalo obrise oken in kmalu so mogli pojave luči slišati in jih označiti. Izumitelj optofona si prizadeva sedaj napraviti stanice seleni kar najobčutnejše, zmanjšati njegovo količino in ga urediti tako, da bi n. pr. za vsako črko v abecedi, ako se jih postavi predenj, nastal poseben glas. — O tem pojavu smo že poročali nedavno, govoreči o stroju za gledanje. Takrat že smo povedali, da je »selen« nova prvina, ki je jako občutna za luč in zmožna prenašati svetlobne utise električnim putem v občutke posluha. Vsekakor čaka slepec po teh izumih manj črna bodočnost, zakaj upanje je, da bodo ti aparati, zlasti kadar se izpopolnijo, nadomestovali v izdatni meri izgubljeni vid, pa najsi bi bilo tudi le toliko, da bi v vsem ne bili odvisni od tuje pomoči ter bi si lahko kratili čas s čitanjem knjig, časnikov itd., ki niso tiskani naravnost v zanje prirejeni pisavi.

Kako postopajo Francozi z ujetniki. Švicarski delegat Rdečega križa dr. Schazmann in Cramer sta obiskala afriški ujeniški tabor Francozov. O obisku sta nemški vladi poročala: Francozi niso poslali tja samo vojnih ujetnikov s francoskih bojišč marveč tudi civiliste iz Afrike: sivolase trgovce in uradnike, da celo ženske. V taboru razsaja tudi po uradnem francoskem priznanju mrzlca. Na delo priganjajo tudi te, ki so zboleli na mrzlici. Veliko more pokriti svojo goloto le s kratkim predpasnikom, bosí so in brez srajc. Bolnike, ki ne morejo izdelati toliko, kolikor zahtevajo od njih, morajo v kratkih opoldanskih in večernih urah za kazen letati. Kdor je padel, so ga zamorci pretepali. Nastopati morajo pri pregledih tudi ženske. V ta tabor pošiljajo v prvi vrsti nežne in slabe ljudi.

Sijajne kuhinje. Da bogataši še danes potrosijo velike vsote za opremo svojih salonov, to bi naposled še ne bilo tako čudo, ali da tudi oprema kuhinj stane večkrat sto in sto tisoč kron, se nam zdi pa kakor pravljica iz mladih let. In vendar je tako. Kraljevska kuhinja v Windsorju je opremljena z opravo, ki je stala pol milijona kron, in to iz časa Jurija III. Kuhinja ruskega carja v Petrogradu ima opravo, ki je stala dva in pol milijona kron, ali oba vladarja je prekosil ameriški mirardar Ashury, ki je potrosil za opravo

svoje kuhinje — kar 20 milijonov kron. — Koliko bi se za te denarje kupilo kruha stradajočim siromakom!

Volitev brez volilcev. Magistrat v N. Kolinu pri Berlinu je razpisal volitve v davčni obrtniški odbor. Ali volitev se ni mogla vršiti, ker ni prišel niti en volilec.

Boj vojaka proti mrazu.

Kako se vojak ogreje? »Schweizerische Blätter für Gesundheitspflege« so jeseni priobčili naslednjo notico: Vojaki! K naporom službe se pridružite sedaj še mraz. Kako se obraniti pred njim? Kolikor mogoče malo telesne toplote oddati, telo zavarovati s slabimi prevodniki toplote! Sem spada posebno papir in slama, papir in slamo v čevlje, med suknjo in podlogo! Ob spanju in počitku se je skriti in stisniti skupaj. Kako se proizvaja telesna toplota? Predvsem s gibanjem. Ako groze roke in noge otrpniti, potem je le eno sredstvo proti temu: hitro in stanovitno pregibanje. Drugič s hrano, ki proizvaja toploto. Tu stojita na prvem mestu sladkor in mast. Ako morete dobiti gorko, prav sladko sladkorno vodo, je najboljša. Ako morete dodati nekoliko čaja ali kave, ne škoduje. Mastne stvari vživati v velikih množinah! Varujte se pa ogrevanja z vpijanljivimi pi-jacijami, posebno z žganjem, pa naj se mu reče rum ali konjak. Vaši predpostavljani vas ne svare tako nujno pred njim. Seveda vam za trenotek postane toplo, morda celo zelo toplo, morda tudi hitreje nego s kakim drugim sredstvom. Toda to traja le čisto kratek čas, potem toplota izpuhti, telo se ohladi nižje nego poprej. Varnostne priprave proti mrazu otopo, čut in volja omamiša, tako da nastopi onemoglost, ravnodušnost, zaspanost in nazadnje smrt. Četa, ki se hoče pozimi zavarovati proti mrazu z alkoholom, postavlja na kocko zdravje, ude, življenje, pa tudi bojno sposobnost, čuječnost, delavnost, vztrajnost in navdušenje. Dela za sovražnika in ne za domovino.

Sredstva proti mrazu. O tem piše vpok. štabni zdravnik in sanitetni svetnik dr. Bonne ter navaja med zunanjimi sredstvi: gorko obleko, majhne ročne ogrejevalce z žarečimi patronami, dobro namazane čevlje s svežimi vložnimi podplati itd. Med notranjimi sredstvi je posebno vabljev alkohol t. j. žganje, vino, pivo, ker ta alkohol najhitreje zgori v telesu in najprej povzroči čut gorkote. Toda ta čut je varljiv in hitro mine, ker alkohol v resnici ne poviša telesne gorkote, marveč jo celo zniža. K temu pride še uspravajoča omamljivost alkohola, ki je posebno za vojaka na bojišču lahko silno usodna. »Marsikak bojnič,« piše dr. Bonne, »ki je bil na straži zavrtno umorjen, bi bil pravočasno opazil sovražnika, ako bi se utrujenosti od dolgotrajne in naporene službe ne bila pridružila steklenica ruma, konjaka ali kakke drugega žganja, ki mu ga je poslala lastna mati, žena ali dober prijatelj in tako zakrivil, da je na straži zaspal. Vojaki na bojišču vedo povedati marsikak slučaj, ko je bil vsled speče straže presenečen po sovražniku cel oddelek in je le malokateri odnesel živo glavo. Torej proč z alkoholom iz pošiljatev na bojišče! Najtreznejši narod bo zmagal, povdarja nemški cesar. Namesto teh varljivih ogrejevalnih sredstev je priporočati sladkorne snovi: sladkor v kavi in na kruhu, sadne marmelade, čokolada, kondenzirano mleko. Dalje mast, surovo maslo, slanina, mastne klobase. Kdor res ljubi svoje sinove, moža, brate, prijatelje na bojišču, ta naj jim poleg gorke volnene obleke pošlje sladkorja, čokolade, kondenzirano mleko, surovo maslo, slanino in masti.«

Podpisovanje V. vojnega posojila.

Pri liirski banki je bilo podpisanega do inkl. 10. t. m. skupno 3,228.150 kron V. avstrijskega vojnega posojila. Med drugimi so podpisali: Franc Pavlič, c. kr. vojni kurat, 1000 K; Roza Valenčak, Gora pri Sodražici, 1000 K; Marija Valenčak, Gora pri Sodražici, 1000 K; Cerkev M. B. na Gradu pri Mirnu 3000 K; Fran Žurga, c. kr. vojni kurat, 600 K; Hranilnica in posojilnica, Ziri, 10.000 K; Župni urad Podbrezje 3000 K; Franc Moderc, Podklanc, 1000 K; Kmetijsko društvo, Sodražica, 500 K; Marija Lušin, Zapotok, 1000 K; Marjeta Gornik, Podklanc, 2000 kron; Franc Košmrl, Podklanc, 6000 K; župni urad Železniki 14.000 K; župni urad Dražgoše 1000 K; župna cerkev Sodražica 3000 K; Anton Arko, Sodražica 1000 K; župni urad Selca 6000 K; župni urad Zali-log 1000 K; župni urad Sorica 10.000 K; župni urad Stara Oselica 5000 K; župni urad Nova Oselica 2000 K; župni urad Žabnica 9000 K; župni urad Leskovicca 4000 K; župna cerkev Javorje 15.000 K; župna cerkev Jarče brdo 5000 K; Ignac Jelovčan, Javorje, 2000 K; Hranilnica in posojilnica, Šmartno, 23.000 K; župni urad Bukovšica 4000 K; Ivan Košmrl, Sodražica 1000 K; Ana Pintar, Sp. Gorica, 1000

kron; Janez Bozovičar, Zadobje, 2000 K; Franc Kavčič, Planina, 1000 K; župni urad Lučine 5000 K; Hranilnica in posojilnica Tunice 20.000 K; Rudolf Filip, Črni vrh, 3000 K; Matija Maršič, Jelovec, 1000 K; Janez Grkman, Velesovo, 1000 K; Lovro Rebernik, Praprotna polica 1000 K; Fran Stare, Velesovo, 2000 K.

Ljudska knjižnica: »Kako sem se jaz likal«, spisal Jakob Alešovec. Delo je izšlo v treh delih v Katoliški Bukvarni v Ljubljani; cena vsakemu lično vezanemu delu 2 kroni.

Kdor se hoče tudi v sedanjem žalostnem času vsaj nekoliko razvedriti, naj kupi in čita ta Alešovec spis. Pisatelj nam slika z nepopisno hrdomušnostjo in šaljivostjo svoje življenje od prve zavesti do konca »likanja«. Življenjepis je tudi radi tega zanimiv, ker nam živo opisuje tedanje šolske razmere. Slovensko šolstvo nima nobenega spisa te vrste; brez dvoma smemo šteti Alešovec med najboljše in najoriginalnejše slovenske humoriste. Alešovec spisi so izšli v dobi narodne probuje; ker so bili popolnoma razprodani, priredila se je na večstransko željo nova izdaja.

Hickmann's Geographisch-statistischer Universal-Taschen-Atlas je izšel pred kratkim v novem natisu. Ker je statistika stoprav med vojsko, ko se tako hitro vrstijo dogodki za dogodki in pride na vrsto vsaka država, nje pridelki in produkcija, ko si z mrzlično napetostjo in velikim trudom skušamo za drag denar pridobiti najpotrebnejše blago za vsakdanje življenske potrebe, je ta knjiga, rekli bi, najaktualnejša literarna publikacija na književnem trgu. Njena vsebina bo zanimala vsakega najpreprostejšega človeka. Nudi zemljevide cele zemlje, seznanj nas z vladarji držav, s prebivalci, njih narodnostjo, vero, starostjo, umrljivostjo, z vodami, gorovji, pridelki, izvozu, prometom, oboroženo močjo, zastavami in grbi in sto drugimi podrobnostmi, ki so vse v knjigi vsakemu razumljivo upodobljene. Knjiga ima žepno obliko, se dobi v Katoliški Bukvarni v Ljubljani in velja vezana s poštino vred 5 K 80 vin.

Hoffmann La Roche & Co, kemična tvornica Grenzach. Pod tem naslovom se je v Berlinu pred kratkim ustanovila akc. družba, ki je nakupila od istoimenske družbe v Baselu podjetje v Grenzachu, ki izdeluje v zdravniških krogih najbolj priznane zdravilne izdelke, kot so med drugimi digali, sedobrol, sirolin itd. Tudi dunajska podružnica v 5. okraju se je priklopila podjetju in je vpisana v trgovski register pod tvrdko »Cewega«.

Bolečine v prsih niso le neprijetne, temveč imajo še slabe posledice, ker boleča prsa ovira gibanje dihalnih pljuč in s tem dihanje zastaja. Bolečine v prsih se dajo odstraniti najlažje s Fellerjevimi bolečinimi hladnimi rastlinskimi esencnim fluidom z znamko »Elza-fluid«. Nad 100.000 zahvalnih pisem ga priporočajo. Predvoje cene. 12 steklenic franco kamorkoli za le 6 K pošlje lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elza trg 134 Hrvaško. Dobro so tudi Fellerjeve mlo odvajalne Rhabarbara kroglice z znamko »Elza-kroglice«. 6 škatljic franco 4 K 40 v. (i)

Zamaške

nove in stare **kupi** vsako množino
tvrdka JELAČIN & Ko. Ljubljana
ljubljska industrija probkovih zamaškov

Gospodična ali gospa

s primerno naobrazbo se sprejme k 3 otrokom.
Pismene ponudbe z natančno navedbo prakse itd.
naj se pošljejo na naslov:

Irma Sušnik Ljubljana Zaloška c. 21

Proda se lepa, moderno zidana 115

hiša.

Več se poizve v Sodni ul. 3. I. n. desno.

Zahvala.

126

Ob bridki izgubi ljubljene matere

Helene Šega roj. Belič

so bili mnogoštevilni dokazi iskrenega sočutja, tako tudi darovanja cvetlic, prijazna udeležba pri pogrebu in pobožne misli v srcih dragi ranjki v počaščenje in v tolažbo njenim otrokom.

Vsem iskreno zahvalo izrekajo

Globoko žalujoči otroci.

Prazne vreče

vsake vrste in v vsaki množini kupi in plača po najvišjih cenah trgovska firma J. KUŠLAN, Kranj, Gorenjsko. — Istotam se kupujejo po najvišjih dnevnih cenah

suhe gobe.

2883

Čevlji

z lesenimi podplati najboljše kakovosti se dobavijo takoj na debelo. Vzorec po povzetju.

J. Hoenig, Ljubljana
Gradišče št. 8.

Išče se zanesljiva, poštena in dobra

kuharica

Prednost imajo one, katere se razumejo tudi nekoliko na vrt. Mesečna plača K 30.—. Pismene ponudbe se prosi pod »razumljiva kuharica 75« na upravnistvo Slovenca.

Orehov les v hlohah,
Kostanjev les v polenih in hlohah

2407

kupim

vsako vagonsko množino po najvišji dnevni ceni. J. POGAČNIK, Ljubljana, Marije Terezije cesta 13.

Krave mlekarice

se bodo oddajale v soboto dne 20. t. m. ob 11. uri predpoldne na Počivalnikovi pristavi (Trnovo, Ljubljana, Cesta v mestni log št. 15.)

Deželno mesto za dobavo klavne živine v Ljubljani.

Krasna, bogato ilustrovanja knjižica

Veliki cesar

je ravnokar izšla. — Cena 1 krono, po pošti 20 vin. več. — Slovenci, sezite po njej! Prodaja se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani, pa tudi v Kranju (v Iliriji) in Novem mestu. Šolska vodstva in krajni šolski sveti lahko naročajo knjižico pri izdajatelju Fr. Petriču, mestnem učitelju v Ljubljani, Glince, vila »Mila«.

Zahvala.

Za tolažljive dokaze sočutja, katere smo prejeli ob priliki prebridke izgube našega blagega nepozabnega soproga, očeta, brata, svaka in strica, gospoda

Franc Kovač-a

nadučitelja v. p., imetnika zlatega zaslužnega križca in svetinje za 40 letno zvesto službovanje,

kakor tudi vsem, ki so na katerikoli način pripomogli, da se je pogreb tako lepo izvršil, izrekamo tem potom našo najsrčnejšo zahvalo. Bog plačaj!

VIŠNJA GORA, dne 18. januarja 1917.

Globoko žalujoča rodbina Kovač-eva.

Izboren nadomestek za pravo jedilno olje

za vsakovrstne salate si vsakateri lahko sam pripravi brez vseh pridatkov in nadaljnjih stroškov, če kupi zavitek

Islandskega Caraghee-mahu,

ki velja za napravo enega litra tacega olja K 1.—, prvovrstni garantirano izbrani za 1 liter olja „1.30, 2 litra „2.40.

Navodilo za napravo je pridejano vsakemu zavitku.

Ze pripravljen, tekoč nadomestek olja za takojšnjo uporabo velja liter K 2.—; steklenico je treba prinesiti seboj. Po pošti se tekoči nadomestek ne razpošilja.

Dobi se pri M. ŠPENKO, prodaja moke in islandskega Caraghee-mahu, v Ljubljani, Kopitarjeva ulica in JURIJ MARENČE, trgovec v Ljubljani, Dolenjska cesta.

Poštne naročila in denarne pošiljke naj se pošiljajo

2980

Ivan Dažman, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 6.

MILLO dobivate

v specialni trgovini za mlo

Milan Hočevnar

Ljubljana, Sv. Petra c. 30.

Istotam tudi sveče, krema za čevlje, toaletna mila, pralni praški itd. na debelo in drobno!

KOSTANJEV LES

plačuje vedno najvišje cene in sprejema pismene ponudbe z navedbo množine lesa in cene

JOSIP KRALJ

Ljubljana, Franca Josipa cesta 7.

1 liter izvrstnega nadomestila za olje

si lahko naredi vsak sam iz mojega zelo priporočljivega

Caraghee morskega mahu

1 zavitek garantirano izbranega za 1 Ltr stane K 1.—. Ker mi vsled velikih poštinih naročil ni moč vse cenj. odjemalcem točno ustreči, se dovoljujem tem potom vsem cenj. odjemalcem sporočiti, da se dobi moj morski mah

za okolico	Novo mesto	pri g.	A. Oblak	Novo mesto
»	Kranj	»	F. Dolenz	Kranj
»	Tržič	»	L. Lavš	Tržič
»	Jesenice	»	M. Perušek	Jesenice
»	Radovljica	»	F. Perc	Radovljica

za Ljubljano se dobi pri g. Marija Lukanc Kopitarjeva ulica 4. in vseh boljših trgovinah. Poštne naročila najmanj 6 zav. sprejema J. Urek, Ljubljana 5, Mestni trg 13.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obvarovati se boleznijo nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašljem bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znatno olahča naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dobi v
vseh lekarnah
6 K. 4.—